

Handelshøyskolen BI

GRA 19204 Masteroppgave i regnskap og revisjon

Thesis Master of Science 100% - W

Predefinert informasjon

Startdato:	10-01-2022 09:00 CET	Termin:	202210
Sluttdato:	01-09-2022 12:00 CEST	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	T		
Flowkode:	202210 10933 IN17 W T		
Intern sensor:	(Anonymisert)		

Navn:

Marita Opsal, Ylva Viktoria Lund

Informasjon fra deltaker

Tittel *:	Hvilken effekt kan pilar 2 i det nye rammeverket for internasjonale skattereformer ha på selskapsbeskatning, og i hvilken grad vil den utfylle dagens CFC-regler?
Navn på veileder *:	Eivind Furusest

Inneholder besvarelsen Nei **Kan besvarelsen** Ja
konfidensielt **offentliggjøres?:**

materiale?:

Gruppe

Gruppenavn: (Anonymisert)
Gruppenummer: 3
Andre medlemmer i gruppen:

Forord

Denne masteroppgaven er skrevet i forbindelse med avslutning av masterstudiet vårt i Regnskap og Revisjon på Handelshøyskolen BI, hvor vi uteksaminerer våren 2022.

Gjennom vårt studieløp har vi hatt stor interesse for internasjonal skatterett. Derfor valgte vi et svært dagsaktuelt tema som fokuserer på en ny internasjonal skattereform for beskatning av multinasjonale selskaper. Med vår utdanning, som har inneholdt både regnskap og skatt, mener vi at vi kan få frem et unikt og friskt syn på temaet. Gjennom oppgaven ønsker vi å gi leseren en dypere forståelse av et nytt og spennende regelverk, som vil ha stor betydning for utviklingen av dagens selskapsbeskatning.

Proessen har vært spennende, meget lærerik og til tider utfordrende. Vi har opparbeidet oss kunnskap om beskatningen av multinasjonale selskaper og smutthull i dagens regelverk. Denne kunnskapen vil vi kunne ta med oss ut i arbeidslivet, og vi gleder oss til å se den videre utviklingen av skattereformen.

Vi vil gi en stor takk veilederen vår, Eivind Furuset, som har bistått oss gjennom hele prosessen. Videre vil vi takke alle våre sparringspartnere som har bistått med sine perspektiver og erfaringer på dette området, noe som har gitt verdifulle bidrag til oppgaven. Det har vært meget spennende og lærerikt å bli kjent med det norske fagmiljøet.

Oslo, 07. juni 2022

Marita Opsal

Ylva Viktoria Lund

Sammendrag

Denne masteroppgaven tar for seg beskatningen av multinasjonale selskaper og det nye rammeverket for internasjonale skatter reformer. Bakgrunnen for reformen kommer av økt globalisering og digitalisering, som har ført til en økning i transaksjoner og drift på tvers av landegrensene. Dette har åpnet opp for omfattende skatteplanlegging, som har medført gunstige skatteposisjoner for selskapene, men flere utfordringer for myndighetene. Dagens skatteregler, herunder CFC-reglene, har i lang tid blitt benyttet for å redusere utfordringene. Regelverkene har derimot flere smutthull, og det er behov for et nytt felles internasjonalt regelverk som sørger for en tilstrekkelig og rettferdig beskatning. Behovet førte til at OECD startet sitt arbeid på pilar 2, som skal sette en global minimumsskattesats på 15 %.

I oppgavens analyse sammenlignes CFC-reglene mot pilar 2, for å vurdere hensiktsmessigheten ved implementeringen av regelverket. Et av hovedfunnene er at pilar 2 inkluderer både passive og aktive inntekter, i motsetning til CFC-reglene som i praksis kun omfatter passive inntekter. Videre har pilar 2 et høyere terskelbeløp for at regelverket kommer til anvendelse. Pilar 2 er også basert på regnskapsmessige regler og definisjoner, noe som er et skifte fra CFC-reglene som er basert på skattemessige regler. I tillegg er beregningen av effektiv skattesats svært kompleks, noe som også er et kjent problem i CFC-reglene.

Pilar 2 er ikke ferdig utviklet, og det kreves ytterligere presisering og justering. Tidsperspektivet for implementering er meget optimistisk og mye arbeid gjenstår. Det jobbes iherdig med å utarbeide Implementation Framework, som skal veilede skattemyndighetene med implementeringen og administreringen av regelverket. Harmonisering av innhold og implementeringstidspunkt er kritisk for at pilar 2 når sitt formål. På kort sikt mener vi at pilar 2 vil medføre høye kostnader, som ikke kan rettferdiggjøres av økt skatteproveny. På lang sikt vil implementeringen kunne føre til en holdningsendring i jurisdiksjonene, som vil redusere den internasjonale skattekonkurransen. Videre mener vi at pilar 2 til en viss grad kan dekke flere av hullene i CFC-reglene, noe som er et steg i riktig retning for å motvirke uthuling av skattegrunnlaget og overskuddsflytting.

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	1
1.1 Problemstilling	1
1.2 Bakgrunn og motivasjon for problemstillingen	1
1.3 Metode	4
1.3.1 Valg av land til analysen	4
1.4 Oppgavens avgrensninger og fremstilling	5
2.0 Hoveddel - Analysen	6
2.1 Pilar 2	6
2.1.1 GloBE	7
2.1.1.1 Virkeområde	8
2.1.1.2 Beregning av GloBE-inntekter eller tap	10
2.1.1.3 Beregning av covered taxes	10
2.1.1.4 Beregning av effektiv skattesats og top-up skatt	11
2.1.1.5 IIR og UTPR	13
2.1.2 Oppsummering Pilar 2	15
2.2 De internasjonale CFC-reglene	16
2.2.1 Bakgrunn og formål	16
2.2.2 BEPS Action 3	19
2.3 Sammenligning av vilkår og utførelse	22
2.3.1 Vilkår for regelanvendelse	22
2.2.3.1 Anvendelsesområde	22
2.2.3.2 Kontrollvilkåret	23
2.2.3.3 Lavskattelandvilkåret	25
2.2.3.4 Begrensning i skatteplikten	27
2.3.2 Gjennomføring av beskatning	31

2.3.3 Hovedmomenter fra sammenligning	35
2.4 Implementeringsproblematikk	37
2.4.1 CFC	38
2.4.2 Pilar 2	38
2.4.2.1 Etterlevelseskostnad	40
2.4.2.2 Konsekvensen for utviklings- og lavskatteland	43
2.4.3 Uenigheter mellom aktører i samfunnet	45
2.4.4 Kost/nytte vurdering av implementeringen av pilar 2	46
3.0 Avslutning	48
3.1 Avsluttende diskusjon	48
3.1.1 Implementation Framework	49
3.2 Konklusjon	53
3.3 Veien videre	55
Referanseliste	57

Begrepsavklaring

BEPS - Base Erosion and Profit Shifting

CFC - Controlled Foreign Company

GILTI - Global Intangible Low-Taxed Income

GloBE - Global anti-Base Erosion

IF - Inclusive Framework

IIR - Income Inclusion Rule

MNE - Multinational Enterprise

OECD - Organisation for Economic Co-operation and Development

STTR - Subject to tax rule

UTPR - Undertaxed Payment Rule

1.0 Innledning

1.1 Problemstilling

Problemstillingen for denne masteroppgaven er:

“Hvilken effekt kan pilar 2 i det nye rammeverket for internasjonale skattereformer ha på selskapsbeskatning, og i hvilken grad vil den utfylle dagens CFC-regler?”.

Vi vil gå videre inn på den valgte problemstillingen under bakgrunn og motivasjon for problemstillingen.

1.2 Bakgrunn og motivasjon for problemstillingen

Økt globalisering og digitalisering i den moderne tid har åpnet for nye forretningsmodeller som utfordrer de tradisjonelle skattereglene. I lengre tid har multinasjonale selskaper, videre omtalt som MNEs, hatt mulighet til å drive aktivitet i lavskatteland gjennom datterselskap. Dette har ført til en økning i grenseoverskridende investeringer og transaksjoner, som videre har åpnet for flere gunstige skatteposisjoner for MNEs. En slik utvikling har hatt flere fordeler for MNEs, men det har også medført flere skattemessige utfordringer. Det er blant annet vanskeligere for skattemyndigheter å kontrollere hvor skatten hører hjemme, i tillegg til at flere MNEs unngår beskatning gjennom uønsket skatteplanlegging. Et av regelverkene som benyttes for å møte disse utfordringene er CFC-reglene. CFC står for “Controlled Foreign Corporation”, og slike regelverk setter rammer for beskatningen av inntekter fra datterselskap i utlandet. Det er derimot en pågående diskusjon om hvorvidt CFC-reglene medfører tilstrekkelig beskatning av datterselskapene eller ikke.

For å styrke skattesuvereniteten i hver enkelt jurisdiksjon er det ingen overnasjonal lovgiver som regulerer retten til å skattlegge. Den nasjonale skatteleggingen vil derimot kunne bli regulert av traktater og skatteavtaler

(Zimmer, 2020). The Organisation for Economic Co-operation and Development, videre omtalt som OECD, har siden 90-tallet ledet det internasjonale arbeidet med å hjelpe land å forhindre skatteunndragelse og skatteunngåelse, blant annet gjennom en modellskatteavtale. De har også jobbet med å utvikle ulike standarder og rammeverk som skal bidra med å legge til rette for globale konkurransevilkår. I kjølvannet av finanskrisen valgte også G20 å engasjere seg i internasjonale skattespørsmål. G20 er et internasjonalt forum som består av 19 land og Den Europeiske Union. De representerer til sammen 85 % av verdens BNP, og har derfor en sentral rolle i å bane veien for en global økonomisk vekst. OECD fungerer som en strategisk rådgiver for G20, og er derfor med på alle G20 møter for å bistå med data, analytiske rapporter og forslag på spesifikke emner. OECD og G20 jobber dermed tett sammen for å forbedre den globale økonomien og bekjempe utfordringene som oppstår (OECD, u.å.a).

Videre i 2013 ble oppmerksomheten rettet mot problemene rundt bedriftsskatteunndragelse. For å bekjempe dette ble prosjektet Base Erosion and Profit Shifting, videre kalt for BEPS, etablert gjennom et samarbeid mellom OECD og G20 landene (OECD, 2021d). BEPS prosjektet har vært med på å skape større sammenheng og åpenhet i det internasjonale skattesystemet. Gjennom en rekke rapporter la OECD i 2015 frem et forslag til endringer i skatteavtaler og interne skatteregler (OECD, 2021b).

Internasjonalt er det enstemmighet om at skattereglene og viktige punkter i BEPS-anbefalingene ikke er tilstrekkelige. For å inkludere og engasjere flere land i arbeidet om videreutvikling av reglene ble forumet OECD/G20 Inclusive Framework on BEPS, videre omtalt som IF, etablert i 2016 (OECD, u.å.e). OECD er fortsatt den sentrale aktøren i arbeidet, men det finner sted innenfor IF sine rammer. For å dekke hullene man ser i dagens skatteregler og adressere utfordringene tilknyttet digitalisering av økonomien, har IF utformet et nytt rammeverk for internasjonale skattereformer som består av to pilarer (OECD, 2021d). I oktober 2020 publiserte de en detaljert blueprint for både pilar 1 og pilar 2. To-pilar løsningen er ment å reformere de internasjonale skattereglene og sikre at multinasjonale foretak betaler en rettferdig andel skatt, og den 8. oktober 2021 tilsluttet 135 IF medlemsland seg løsningen. Videre den 20. desember 2021

publiserte OECD modellreglene for pilar 2, og i skrivende stund har hele 137 av de 141 IF medlemslandene tilsluttet seg reformen (OECD, u.å.c). 14. Mars 2022 publiserte OECD kommentarer og eksempler på pilar 2, for å bistå med ytterligere forståelse og utførelse av regelverket (OECD, 2022b).

Den todelte løsningen skal gjennom pilar 1 sørge for en omfordeling av selskapsprofitten til de største multinasjonale selskapene, slik at fordelingen er mer rettferdig mellom landene. Pilar 2 setter derimot et gulv på skattekonkurransen for selskapskatten gjennom en global minimumsskatt på 15%, slik at land kan beskytte skattegrunnlaget sitt (OECD, 2021b). Alt i alt skal det nye rammeverket føre de internasjonale skattereglene inn i det 21. århundre og møte skatteutfordringene som oppstår som følge av den digitaliserte økonomien.

Dagens NOKUS-regler har som formål å likebehandle norske skattytere som investerer i Norge og i selskaper hjemmehørende i lavskattelend (KPMG, 2017). Tilsvarende formål gjelder for flere internasjonale CFC-regelverk. Som nevnt tidligere finnes det flere smutthull i reglene, noe som åpner opp for skatteplanlegging for MNEs. Den todelte løsningen fra OECD skal bidra til å fylle smutthullene i CFC-reglene. I tillegg skal løsningen stramme inn hvor BEPS ikke er tilstrekkelig. Ifølge OECD vil innstramming i rammeverket føre til slutten på profittflytting i MNEs via skatteparadis (OECD, 2021a).

Basert på dette er formålet med vår masteroppgave å undersøke hvilken effekt en innstramming i dagens rammeverk for internasjonale skattereformer vil ha på dagens selskapsbeskatning, og i hvilken grad pilar 2 vil utfylle dagens CFC-regler. Med det mener vi hvor godt pilar to dekker hullene som finnes i dagens CFC-regler, og hvorvidt pilar 2 bidrar til at CFC-reglene i større grad oppnår sitt formål. Det nye globale rammeverket er svært omfattende og krevende å sette seg inn i, men samtidig er det svært dagsaktuelt og vil kunne ha store konsekvenser for flere store MNEs. Derfor ønsker vi å sette oss inn i temaet, og se hvorvidt dette påvirker beskatningen fremover.

1.3 Metode

Metode er en fremgangsmåte for å få svar på spørsmål og få ny kunnskap innenfor et felt. Metode dreier seg om hvordan vi innhenter, organiserer og tolker informasjon (Larsen, 2007). Kvalitativ metode har som regel til hensikt å få fram hvordan mennesker fortolker og forstår en gitt situasjon (Jacobsen, 2015). En slik metode vil dermed være mest hensiktsmessig for å besvare vår problemstilling. Videre vil oppgaven baseres på juridisk metode.

I oppgaven benytter vi et eksplorerende design, som vil tillate oss å fortløpende justere arbeidet ut ifra det vi opparbeider oss av innsikt (Saunders et al., 2019). Dette er nyttig for oppgaven vår, ettersom den globale minimumsskatten per i dag ikke er ferdigutviklet eller implementert. Det åpner for at vi kan oppdatere informasjonen i oppgaven etter hvert som det publiseres ny informasjon, og oppgaven kan være til hjelp for andre som skal fortsette med arbeidet og innføringen av regelverket (Jacobsen, 2015).

I vår analysedel vil vi både benytte oss av primær- og sekundærdata. Førstnevnte vil baseres på rettskildene, herunder lovtekst, lovforarbeid og juridisk litteratur. Sistnevnte innhentes gjennom samtaler med fagpersoner og eksperter innenfor skattemiljøet, i tillegg til uttalelser og rammeverk fra OECD, fagbøker og diverse fagartikler.

Vi har gjennomført samtaler med advokater i Deloitte, KPMG og BDO, samt snakket med skattejurist i Skatteetaten og ansatt i Akastor. Det har ikke blitt gjort opptak av samtalene. Sparringspartnerne våre vil ikke bli nevnt med navn, men med stillingstittel og selskapet de jobber for. Vi fokuserer på å gjøre de mest mulig anonyme, og bruker deres meninger for å bistå i diskusjoner på ulike områder gjennom oppgaven.

1.3.1 Valg av land til analysen

Vi velger i denne oppgaven å se nærmere på CFC-regelverket i tre ulike land. Dette gjør vi for å få et bredere sammenligningsgrunnlag mot pilar 2, noe som vil være fornuftig ettersom landene har ulik utformelse av regelverket. Vi vil ikke gå

i dybden på alle områder av regelverkene, men heller fokusere på de ulike vilkårene for anvendelse av regelverkene og hvordan beskatningen foregår i praksis. Dette grunnlaget vil vi benytte oss av for å kunne peke på paralleller mellom lignende vilkår i pilar 2, som vi vil benytte i vår analyse.

Landene vi har valgt å se nærmere på er Norge, Nederland og USA. De norske CFC-reglene velger vi på grunnlag av vår eksisterende kunnskap og lett tilgang på informasjon. USA var det første landet i verden til å utarbeide CFC-regler, og videre har USAs president Joe Biden vært en stor pådriver for å fremme den globale minimumsskatten (Bunn, 2022). Det har også vært stort fokus på amerikanske teknologigiganter ved utarbeidelsen av reglementet, og det er derfor interessant å se hvor USA sine regler glipper per i dag. Nederland implementerte sine CFC-regler først i 2019 (Bunn & Dueñas, 2019b). For flere andre land er Nederland å anse som et lavskatteland, og vi syntes derfor det er interessant å se hvordan deres CFC-regler fungerer.

1.4 Oppgavens avgrensninger og fremstilling

I denne oppgaven fokuserer vi på pilar 2, og går derfor ikke dypere inn på pilar 1. Vi vil ta utgangspunkt i modellreglene og kommentarene publisert av OECD (OECD, 2022b). Analysen vår er derfor basert på informasjonen publisert til og med 14. Mars 2022, mens vi i kapittel 3 vil kommentere kort de ulike tilbakemeldingene og kommentarene som ble tatt opp i forbindelse med OECD sitt høringsmøte angående pilar 2 den 25. april 2022. Gjennom oppgaven vil vi bruke begrepene tilknyttet pilar 2 slik de er presentert av modellreglene. Det er per i dag ikke publisert eller ferdigstilt norske regler eller definisjoner, og vi finner det derfor ikke hensiktsmessig å oversette begrepene. Vi vil spesifisere ytterligere avgrensninger løpende gjennom oppgaven.

I kapittel 2 vil vi først presentere pilar 2, og deretter går vi inn på GloBE-reglene og hva disse innebærer. Videre vil vi gå i inn på formålet med CFC-regler og bakgrunnen for reglene i de ulike landene vi har valgt oss. Her vil vi også gå inn på BEPS Action 3, som presenterer et generelt forslag til utformelse av CFC-regler.

Deretter skal vi analysere de ulike vilkårene for at regelverkene kommer til anvendelse, og gjøre en sammenligning mellom CFC-regelverkene i de ulike landene og pilar 2. I denne sammenligningen vil vi også trekke inn anbefalingene fra BEPS Action 3 for å kunne se hvordan de ulike landene har forholdt seg til disse. Vi vil også presentere hvordan gjennomføringen av beskatningen fungerer i praksis, etter både CFC-reglene og pilar 2.

Etter at denne analysen er gjennomført vil vi kommentere andre områder som er relevante for å vurdere hensiktsmessigheten av å implementere pilar 2, hvor etterlevelseskostnader står sentralt. Avslutningsvis vil vi presentere våre sparringspartneres vurdering av kost/nytte ved implementeringen av pilar 2.

I kapittel 3 vil vi vurdere de eventuelle virkningene og potensielle konsekvenser, før vi presenterer vår konklusjon på problemstillingen og vårt syn på veien videre.

2.0 Hoveddel - Analysen

2.1 Pilar 2

For å øke forutsigbarheten tilknyttet skattlegging og for å redusere konkurransen tilknyttet skattefastsetting, har OECD utarbeidet pilar 2 (OECD, 2021b). Pilaren adresserer noen av de gjenværende BEPS-utfordringene, og er utformet slik at MNEs betaler en minimumsskatt uavhengig av hvor de opererer.

Minimumsnivået sikres gjennom at det innføres en global minimumsskatt på 15 % for alle MNEs med en årlig inntekt som overstiger 750 millioner euro (OECD, 2021d). Prosenten gjelder uavhengig av selskapets styring av inntekter mellom ulike skattejurisdiksjoner (Sollie, 2021). Et slikt gulv vil ikke eliminere skattekonkurransen mellom jurisdiksjoner, men heller begrense omfanget. Regelverket vil videre redusere internasjonal skattevridning og øke effektiviteten rundt investeringer mellom jurisdiksjoner. Det er forventet at med en sats på 15 %

vil rammeverket generere rundt 150 milliarder amerikanske dollar globalt i nye skatteinntekter (OECD, 2021b).

Pilar 2 består av to komponenter; det nasjonale regelverket Global anti-Base Erosion, heretter omtalt som GloBE, og den traktatbaserte regelen Subject to tax rule, heretter omtalt som STTR. STTR skal forhindre at selskaper unngår beskatning på inntekt opptjent i utviklingsland ved å benytte seg av fradragsberettigede betalinger, som for eksempel rentefradrag og andre intragruppebetalinger (OECD, 2021b). Minimumssatsen på 15 % omfattes av GloBE-reglene, og vi vil derfor ikke gå videre inn på STTR i denne oppgaven.

Regelverket er fortsatt under utarbeidelse, og som vi kommer videre inn på i oppgaven er det flere uklare momenter som må presiseres og ytterligere momenter som må inkluderes for at pilar 2 skal fungere som ønsket.

2.1.1 GloBE

Til å starte med vurderte IF å beregne GloBE-skattegrunnlaget ved å enten benytte reglene i morjurisdiksjonen for beregning av innenlandsk skattepliktig inntekt, eller inntektene fra CFC-selskapene. Ved å basere GloBE-skattegrunnlaget på eksisterende regler i morjurisdiksjonen, vil det kunne oppstå tekniske og strukturelle forskjeller mellom beregning av skattegrunnlaget i mor- og datterselskapets ulike jurisdiksjoner. Dersom inntektene fra CFC-selskapene legges til grunn var tanken at det skulle medføre fordeler i form av å lette på skattemyndighetenes implementeringsarbeid og administrasjon av reglene. Disse reglene gjelder derimot ikke for alle datterselskap i et MNE-konsern, og når de gjelder fanger de vanligvis kun opp passive inntekter som ofte har lav skatt. GloBE-reglene vil derimot generelt sett gjelde for alle datterselskapene i konsernet og alle typer inntekter (OECD, 2020).

IF valgte derimot å se bort fra alternativene nevnt ovenfor. I stedet vil pilar 2 ha en regnskapsmessig tilnærming hvor definisjoner og visse vilkår er definert etter rammeverk for finansiell rapportering. Dette er en ny retning for slike regelverk, ettersom blant annet CFC-reglene i mange år har vært basert på skattemessige

regler. Benyttelse av rammeverk for finansiell rapportering allerede er kjent praksis for MNEs. Videre vil et slikt skifte føre til at implementeringsarbeidet forenkles, og de eventuelle tekniske og strukturelle forskjeller i de ulike jurisdiksjonene reduseres.

OECD har utarbeidet en femstegsprosess som viser fremgangsmåten og nøkkelelementene ved GloBE-reglene. Disse stegene inkluderes i modellreglene som OECD har utformet tilknyttet pilar 2 (OECD, u.å.f).

- Første steg er å identifisere konsern som faller innenfor reglenes virkeområde, og plasseringen av hver konstituerende enhet innenfor konsernet
- Andre steg er å fastsette inntekten for hver konstituerende enhet,
- Tredje steg er å bestemme skatten som skal tildeles denne inntekten, videre omtalt som covered taxes
- Fjerde steg er å beregne den effektive skattesatsen for alle de konstituerende enhetene lokalisert i samme jurisdiksjon, og deretter fastsette top-up skatten
- Det femte steget er å pålegge top-up skatten etter IIR eller UTPR, i henhold til bestemt regelrekkefølge

Vi skal videre se nærmere på de fem stegene som følger av OECD sin modell. Vi vil ikke gå i dybden på beregningen av GloBE-inntekter eller tap, eller beregningen av covered taxes, men forholder oss til definisjonene på et overordnet nivå.

2.1.1.1 Virkeområde

Kapittel 1 i modellreglene tar for seg virkeområdet til GloBE-reglene og herunder hvilke skattytere som omfattes. Reglene tar utgangspunkt i definisjoner og metodikk som allerede benyttes i BEPS Action 13, som i stor grad samsvarer med rammeverk for finansiell rapportering. Terskelverdien for at GloBE-reglene skal komme til anvendelse for MNEs er 750 millioner euro i inntekter på konsernnivå i minst to av de fire siste regnskapsårene. I henhold til modellreglene er gruppene og enhetene som faller innenfor virkeområdet til GloBE “konsern”, “MNE-

konsern”, “konstituerende enhet” og “Ultimate Parent Entity (UPE)” (OECD, 2021d).

“MNE-konsern” er ethvert konsern som inkluderer minst én enhet eller fast driftssted som er skattemessig hjemmehørende i en annen jurisdiksjonen enn jurisdiksjonen til det ultimate morselskapet (OECD, 2021d).

Begrepet “konsern” står for en samling av foretak som er tilknyttet gjennom eierskap eller kontroll slik at eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og kontantstrømmer enten blir inkludert i det konsoliderte konsernregnskapet til morselskapet, eller blir ekskludert fra det konsoliderte konsernregnskapet på grunn av størrelse eller vesentlighetsgrenser. Konsern omfatter også en enhet som er plassert i én jurisdiksjon, og som har ett eller flere faste driftssted i andre jurisdiksjoner, så lenge enheten ikke er en del av et annet konsern (OECD, 2021d).

Begrepet “konstituerende enhet” omfatter (a) enhver enhet som er inkludert i et konsern og; (b) ethvert fast driftssted for en hovedenhet som er inkludert i (a). Et fast driftssted som er en konstituerende enhet etter paragraf (b) skal behandles som separat fra hovedenhet og andre faste driftssted under hovedenheten (OECD, 2021d).

Begrepet “Ultimate Parent Entity” benevnes videre som UPE. Dette er den konstituerende enheten av et MNE konsern som oppfyller to kriterier. For det første må enheten indirekte eller direkte ha kontrollerende eierinteresse i en annen konstituerende enhet. For det andre kan ingen annen konstituerende enhet i MNE-konsernet direkte eller indirekte eie andel som beskrevet over i UPEet (OECD, 2021d).

Visse enheter ekskluderes fra reglene, blant annet investeringsfond som er et UPE, pensjonsfond, statlige enheter og ideelle organisasjoner (OECD, 2021d).

Vi mener at ved å sette opp klare definisjoner som skal gjelde for alle jurisdiksjoner som implementerer reglene, vil risikoen for mistolkning av reglene reduseres. Det gjør videre at grunnlaget for samhandlingen mellom landene blir

sterkere og det blir en større felles forståelse. Videre stiller vi oss kritiske til hvor realistisk det er at alle jurisdiksjoner tolker definisjonene og begrepene likt.

2.1.1.2 Beregning av GloBE-inntekter eller tap

GloBE-inntekter er summen av netto inntekter eller tap som er avlagt for en konstituerende enhet under forberedelsen av det konsoliderte konsernregnskapet i UPEet, før eventuelle eliminerings for interne transaksjoner. Dersom det ikke er praktisk mulig for den konstituerende enheten å avlegge regnskapet etter UPEet sin regnskapsstandard, kan andre akseptable regnskapsstandarder benyttes så lenge de oppnår kravene som er satt. Dette må enten være IFRS eller andre akseptable regnskapsstandarder som fremkommer av definisjonen i modellreglene. Netto inntekter eller tap må justeres for ulike inntekter og kostnader som er presisert i modellreglene punkt 3.2 (OECD, 2021d).

Det kan være svært avansert for de ulike jurisdiksjonene å forstå beregningen av GloBE-inntekt eller tap i henhold til modellreglene, ettersom det er mange elementer å hensynta. Til å begynne med tror vi det vil kunne oppstå en del feil ved denne beregningen, før selskapene får en større forståelse for reglene og har noen års erfaring.

2.1.1.3 Beregning av covered taxes

Definisjonen av covered taxes fremkommer av modellreglene punkt 4.2.1, og er nokså teknisk. Covered taxes betyr:

- (a) de skattene som er inkludert i regnskapet til en konstituerende enhet, basert på sine inntekter eller andeler av inntekter fra en annen konstituerende enhet det har eierandeler i;
- (b) skatter på utdelte fortjenester, antatte overskuddsutdelinger og pålagte ikke-forretningsutgifter;
- (c) skatter pålagt istedenfor en generell gjeldende selskapsskatt; og
- (d) skatter som pålegges med tanke på tidligere tilbakeholdt overskudd og bedriftskapital.

Videre i modellreglene punkt 4.2.2 spesifiseres det hvilke skatter som ikke inkluderes av covered taxes (OECD, 2021d).

Beløpet for en konstituerende enhets covered taxes bestemmes ved å først ta utgangspunkt i betalbar skatt, som er fastsatt for regnskapsåret som nevnt ovenfor, og deretter justeres det for blant annet midlertidige forskjeller slik at man ender opp med justert covered taxes. Dersom det er aktuelt skal covered taxes allokteres mellom de konstituerende enhetene, etter reglene som fremkommer av punkt 4.3 i modellreglene. Avslutningsvis skal man hensynte eventuelle skattejusteringer som har påløpt etter at GloBE Information Return er levert for gjeldende periode (OECD, 2021d).

Betalte CFC-skatter er å anse som covered tax etter GloBE-reglene, forutsatt at skatten er tildelt i henhold til gjeldende CFC-regler. Dersom det er mulig vil skatt etter CFC-reglene tilordnes jurisdiksjonen hvor inntekten oppstår (OECD, 2020). Ettersom CFC er å anse som covered tax vil det påvirke beregningen av effektiv skattesats. Det finnes derimot begrensninger for hvor mye av CFC-skatten man kan ekskludere fra beregningen, såkalt “push-down” begrensninger. CFC-skatt som inkluderes i covered tax begrenses til enten (a) det laveste av det faktiske beløpet covered tax; eller (b) top-up skatt prosenten som gjelder i den subsidiære jurisdiksjonen, multiplisert med beløpet på datterselskapets passive inntekter som er inkludert i CFC-skatteregimet. Den praktiske effekten av “push-down” begrensningen er dermed at de totale covered taxes på slik passiv inntekt begrenses til minimumssatsen på 15 % (OECD, 2022a).

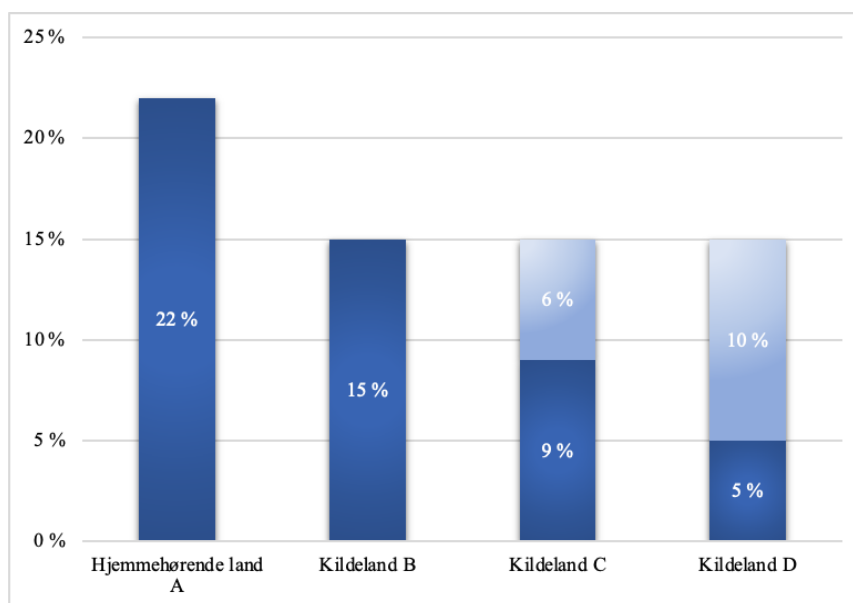
Tilretteleggingen for betalte CFC-skatter viser at OECD prøver å koordinere modellreglene med eksisterende regler, noe som vi anser positivt og proaktivt for å skape forståelse for samhandlingen av regelverkene. Dette har også vært et omtalt tema blant de berørte partene, hvor det er flere som har lurt på hvordan dette vil utspille seg i praksis.

2.1.1.4 Beregning av effektiv skattesats og top-up skatt

Den effektive skattesatsen, også omtalt som ETR, bestemmes ved å dele mengden justert covered tax for hver konstituerende enhet i jurisdiksjonen med netto GloBE inntektene for jurisdiksjonen (OECD, 2021d). ETR beregnes på jurisdiksjonbasis for hvert enkelt regnskapsår. I beregningen kreves det tildeling av inntekter og

skatter mellom jurisdiksjonene hvor MNE opererer og betaler skatt. Generelt sett tilordner MNE-konsernet inntektene til den konstituerende enheten som tjener inntekten (OECD, 2020). Videre beregnes ETR for enhver lavbeskattet jurisdiksjon, og når denne er lavere enn minimumssatsen på 15 % skal det beregnes en prosentvis top-up skatt. Dette gjøres ved å trekke ETR fra minimumssatsen. Den beregnede prosenten for top-up skatt multipliseres med den overskytende fortjenesten i jurisdiksjonen, hvorav den overskytende fortjenesten for jurisdiksjonen er GloBE-inntekten minus den substansbaserte inntektseksklusjonen. Videre skal løpende tilleggs top-up skatt inkluderes og deretter trekkes det fra for enhver gjeldende kvalifisert nasjonal top-up skatt (OECD, 2021d). Til slutt må den juridiksjonelle top-up skatten tilordnes de konstituerende enhetenes andel av jurisdiksjonens GloBE-inntekter (OECD, u.å.f).

Figur 1 illustrerer hvordan top-up skatten pålegges for å heve den juridiksjonsmessige ETR til minimumsnivået. Dette er et forenklet eksempel hvor vi ser bort fra utsatt skatt og forskuddstrekk. I eksempelet har vi et morselskap som er hjemmehørende i et høyskatteland, og som videre har datterselskap i tre ulike skattejurisdiksjoner. MNE-konsernet har i land A en effektiv skattesats på 22%, i land B 15%, land C 9% og i land D 5%. I kildeland C og D er ETR under 15%, det pålegges derfor top-up skatt på 6% i C og 10% i D for å nå minimumssatsen.

Figur 1: Påleggelse av top-up skatt i lavskatteland

2.1.1.5 IIR og UTPR

GloBE-reglene består av både Income Inclusion Rule, heretter omtalt som IIR, og Undertaxed Payment Rule, heretter omtalt som UTPR. De benytter et felles skattegrunnlag for å sikre like konkurransevilkår mellom jurisdiksjoner og MNEs. Fastsettelse av skattegrunnlaget starter med utarbeidelsen av konsernregnskapet i henhold til regnskapsstandarden som brukes av morselskapet i MNE-konsernet. Videre utføres ulike justeringer slik at regnskapsreglene ikke går imot de skattepolitiske målene for pilar 2. Dersom ETR ikke overstiger den avtalte minstesatsen, vil IIR og UTPR komme til anvendelse (OECD, 2021d).

Til tross for forskjellige operasjonsmetoder har IIR og UTPR samme formål. IIR innhenter top-up skatten basert på morselskapets direkte eller indirekte eierskap av de konstituerende enhetene i lavskatteland. UTPR vil på sin side fungere som en backstop for IIR. I tillegg har UTPR som formål å adressere overskuddsflytting og uthuling av skattegrunnlag ved å fokusere på fradragsberettigede intragruppebetalinger (OECD, 2020).

Per i dag er IIR satt til å bli implementert i 2023, mens UTPR skal implementeres i 2024 (OECD, 2022a). Tidsperspektivet er meget ambisiøst, og vi stiller oss kritiske til hvor reelt OECD sitt mål er.

IIR

I henhold til IIR vil den allokerbare og betalbare andelen av top-up skatten fastsettes på grunnlag av UPEet sin andel av overskuddet til den konstituerende enheten i lavskattelandet (OECD, 2021d). Krediteringen av andre eventuelle skatter på den gjeldende inntekten blir også hensyntatt. IIR har også en regel for utførelse som sørger for at den i ulike jurisdiksjoner ikke kan benyttes på samme lavskatteinntekt.

For å benytte regelverket må morselskapet være lokalisert i en jurisdiksjon som har implementert IIR. Ved koordinering av IIR i hver jurisdiksjon bruker man hovedsakelig top-down-tilnærmingen. Anvendelsen av IIR starter dermed på toppen, altså hos UPEet. Dersom UPEet er etablert i en jurisdiksjon som ikke har etablert IIR, vil ansvaret for anvendelse av reglene tilfalle den neste

konstituerende enheten som er direkte eid og kontrollert av UPEet. Denne prosessen fortsetter videre nedover i eierkjeden (OECD, 2020).

Ved delt eierskapsstruktur må man se på en ytterligere regel i henhold til IIR. Et deleid morselskap er en konstituerende enhet som enten har en direkte eller indirekte eierandel i en annen konstituerende enhet i MNE-konsernet, og hvor 20% eller mer av eierinteressen i det deleide morselskapet kontrolleres direkte eller indirekte av en person som ikke er inkludert i MNE-konsernet (OECD, 2021d). Dette selskapet vil da anvende IIR på sin andel av inntekten til enhver konstituerende enhet i lavskatteland hvor det mellomliggende selskapet har direkte eller indirekte eierandel. Dette sørger for at reglene fanger opp delte eierskap uten å pålegge en uforholdsmessig skattebyrde. UPEet vil deretter redusere sin top-up skatt med beløpet som betales av det mellomliggende morselskapet eller delvis eide morselskapet (OECD, u.å.f).

IIR fungerer relativt likt som CFC-reglene, som vi vil komme nærmere inn på senere i oppgaven. Regelsettet er ment for å implementeres i alle jurisdiksjoner og skal sikre at MNEs blir skattlagt for minimum 15 % i enhver jurisdiksjon de opererer i, uavhengig av hvor deres hovedkvarter er. Slik koordinering er til for å sikre at de ulike reglene samlet sett ikke medfører beskatning over den avtalte minstesatsen i tillegg til at det ikke skal oppstå dobbelt- eller overbeskatning (OECD, 2020).

UTPR

Enhver UTPR-skattebetaler som er medlem av et MNE-konsern skal nektes fradrag, eller foreta en tilsvarende justering under nasjonal lovgivning, for beløp som resulterer i at UTPR-skattebetaleren har en ekstra skattekostnad som tilsvarer UTPR-top-up skatten for regnskapsåret allokert til den gitte jurisdiksjonen. Definisjonen av en UTPR-skattebetaler er enhver konstituerende enhet som er lokalisert i en jurisdiksjon som har implementert UTPR i samsvar med GloBE-reglene, altså kalt en UTPR-jurisdiksjon (OECD, 2021d).

Formålet med UTPR er å forhindre at konsernet får fradrag for interne transaksjoner, og dermed kan man forhindre rekonstruksjon i konsernet som kun er ment for å unngå beskatning. Den totale UTPR-top-up skatten for et

regnskapsår skal være lik summen av top-up skatten som er beregnet i hver lavskattet konstituerende enhet i MNE-konsernet for det spesifikke regnskapsåret, underlagt visse justeringer (OECD, 2021d).

Videre må det avgjøres hvordan UTPR-top-up skatten skal allokteres. Dette gjøres ved å se på det totale UTPR-beløpet i den gitte UTPR-jurisdiksjonen og deretter multipliseres det med jurisdiksjonens UTPR-prosentandel. Denne prosentandelen fastsettes for hvert regnskapsår gjennom en detaljert fordelingsnøkkel, som bygger på antall ansatte og fysiske driftsmidler (OECD, 2021d).

Fordelingsnøkkelene er nøye forklart i modellreglene, og vi går ikke videre inn på den i oppgaven.

Top-up skatten skal reduseres til null dersom UPEet sine eierinteresser i en lavskattet konstituerende enhet holdes direkte eller indirekte av en eller flere UPEer som er pålagt å benytte kvalifisert IIR i jurisdiksjonen de er lokalisert (OECD, 2021d). Som tidligere nevnt vil IIR gå foran UTPR, mens UTPR kommer kun til anvendelse dersom differansen mellom ETR og minimumsskatten ikke blir fanget opp av et morselskap etter IIR.

2.1.2 Oppsummering Pilar 2

Som nevnt innledningsvis har 137 av 141 IF medlemsland tilsluttet seg reformen. Dette viser at svært mange land ser de positive sidene ved reformen og at behovet for et slikt skattereglement er til stede. Det kreves derimot ytterligere enighet og teknisk arbeid rundt pilar 2 på flere aspekter. Et av de viktigste momentene er forenklingstiltaket. Både interessenter og skattemyndigheter er enig i at de foreslåtte reglene må forenkles ytterligere for å redusere etterlevelseskostnader og risikoen for juridiske tvister. I tillegg er det en generell konsensus om at en slik forenkling kan oppnås gjennom klare og transparente administrative veiledninger slik at de ulike jurisdiksjonenes kompleksitet tilknyttet regelverket reduseres (Dam et al., 2021).

En kan si at GloBE har til hensikt å løse ett av de to grunnleggende dilemmaene innenfor internasjonal skattepolitikk. Dilemmaet gjelder det hensiktsmessige

skattenivået en stat skal pålegge inntekter fra internasjonale transaksjoner, og definisjonen av skattegrunnlaget. GloBE vil kunne gi en presis og globalt akseptert definisjon til både vage og udefinerte uttrykk som brukes mye i den internasjonale skattedebatten, for eksempel uttrykk som lav beskatning og tilstrekkelig beskatning (Turina & Perdelwitz, 2020).

Selv om flere land ser positive sider med reformen, kan en spørre seg hvor nødvendig det er med et helt nytt regelverk. Ved å nå ha sett på det som er foreslått å implementere av regler, vil vi videre se på hvilke tilsvarende regler som gjelder per dags dato. Vi vil da fokusere på CFC-regler, som pilar 2 skal bidra med å utfylle. Videre i analysen skal vi sammenligne de ulike kravene som stilles for de ulike regelverkene, for å se hvor godt GloBE-reglene faktisk vil utfylle CFC-reglene.

2.2 De internasjonale CFC-reglene

I denne delen av oppgaven vil vi gå nærmere inn på bakgrunnen og behovet for CFC-regler på internasjonal basis. Deretter vil vi se på OECD sine anbefalinger for hvordan CFC-regler kan utformes, som de har presentert i BEPS Action 3.

2.2.1 Bakgrunn og formål

CFC-regelverk er et standardtrekk ved skattesystemene i jurisdiksjoner med høy utgående kapitalflyt. Et kontrollert utenlandsk selskap (CFC) er en selskapsenhet som er registrert og driver virksomhet i en annen jurisdiksjon enn morselskapets hjemland (Chen, 2021). Bakgrunnen for opprettelsen av CFC-regler er risikoen for at skattebetalere oppretter selskaper i lavskattelend for å unngå skattebetaling til hjemstaten sin (Zimmer, 2020). Uten slike regler vil man kunne havne i en situasjon hvor profitt blir flyttet og skatteproveny blir tapt.

I utgangspunktet er selskap opprettet i utlandet et eget skattesubjekt som skatter av sine egne inntekter, og morselskapet blir kun skattepliktig ved utbetalt utbytte. Innføringen av CFC-reglene medførte at aksjonærer skatlegges løpende i sin hjemstat for sin andel av datterselskapets inntekt (Zimmer, 2020). Ved innføring

av CFC-regler opptjenes inntekten i selskapet i lavskattelandet, mens inntektene og kostnadene tilordnes aksjonærene i morselskapet, slik at aksjonærene blir løpende skattlagt for overskuddet. Incentivet for å flytte driften og eierskapet til selskaper i lavskatteland ble dermed svekket.

De første CFC-reglene ble opprettet i USA allerede i 1962, og i ettertid har en rekke land implementert lignende regler (OECD, u.å.d). Det ble derimot oppdaget at CFC-reglene ikke utviklet seg i samme hastighet som det internasjonale forretningsmiljøet, noe som resulterte i at flere land sto med regelverk som ikke håndterte skatteplanlegging i multinasjonale selskaper på en effektiv måte. For å løse dette problemet presenterte OECD BEPS Action 3 i 2015, som gir anbefalinger for hvordan CFC-regelverk bør utformes (OECD, u.å.b). Dette var ikke ment som absolutte krav, men som et rådgivende verktøy for de jurisdiksjonene som ønsket å implementere et slikt regelverk (OECD, 2015a).

Under artikkel 7 i European Commission Anti-Tax Avoidance Directive (ATAD), som ble vedtatt i 2016, ble det derimot stilt krav om at alle EU medlemsland må implementere egne CFC-regler (COUNCIL DIRECTIVE (EU) 2016/1164, 2016). I de påfølgende årene har enda flere land implementert CFC-regelverk, med ulike vilkår for anvendelse. Til tross for flere lands implementering av regelverket, påpeker skattejurist i Skatteetaten at de fleste har hull i sine regelverk. Det er samtidig viktig å påpeke at når flere ulike land skal implementere slike regelverk i sine regimer, er det viktig at de harmoniseres med deres internasjonale forpliktelser.

Norge sitt CFC-regelverk omtales som NOKUS-reglene, og står for Norsk-kontrollert utenlandsk selskap. Reglene ble foreslått i det reviderte nasjonalbudsjettet i 1990, og ble gjeldende fra og med inntektsåret 1992. Det viktigste formålet bak NOKUS-reglene er å forhindre uthuling av det norske skattefundamentet (Ot.prp.nr.16 (1991–1992), 1991). Skattejurist fra Skatteetaten påpeker at dette regelverket over lang tid har vært moden for en revisjon, ettersom det har gått lang tid siden implementering.

Nederland implementerte CFC-regler først i januar 2018 som følge av ATAD sitt krav, og regelverket ble gjeldende fra og med regnskapsåret 2019. ATAD krever

at EUs medlemsstater implementerer en av to løsninger for å inkludere CFC inntekter i skattegrunnlaget. Modell A er inntektstilnærmingen, som går ut på at de årlig skal inkludere visse typer passive inntekter som er opptjent av et CFC-selskap. Modell B er internprisingstilnærmingen, som sier at de årlig skal inkludere inntekt som ikke kan tildeles CFC-selskapet når armlengdeprinsippet benyttes, men som kan tildeles basert på funksjonalitet (EY, 2019). Nederland hadde allerede implementert modell B, men valgte å også implementere modell A som utgjør deres nåværende CFC-regelverk (Klopprogge & Elsenburg, 2022).

Som nevnt tidligere i oppgaven var USA det første landet som implementerte CFC-regler, omtalt som Subpart F. Regelverket medfører at beskatningsutsettelsen på flere av inntektene fra utlandet elimineres, og amerikanske skattytere må beskattes løpende for deres pro rata andel av inntektene i CFC-selskapet (Internal Revenue Service - Department of the Treasury, 2014). I tillegg til Subpart F har USA et annet regelverk tilknyttet beskatning av CFC-selskaper. Dette regelverket heter Global Intangible Low Tax Income, videre omtalt som GILTI. I desember 2017 ble Tax Cut and Jobs Act (TCJA) inkludert i den amerikanske skattelovgivningen under tidligere president Trumps skattereform, og dette ble sett på som den mest betydningsfulle revisjonen av skatteloven på over tre tiår (Tax Foundation, u.å.). I etterkant av reformen ble selskapsskatten i USA redusert fra 35 % til 21 % (York, 2018). Til tross for reduksjonen har USA en høyere selskapsskattesats enn flere land. Dette gjør at flere multinasjonale selskaper vil komme godt ut av å beholde sine immaterielle eiendeler i datterselskap som er hjemmehørende i jurisdiksjoner med lav eller ingen skatt. Formålet med GILTI er at multinasjonale selskaper ikke skal unngå store mengder amerikansk skatt på disse eiendelene (Zimmer, 2020).

IIR i Pilar 2 bygger på BEPS Action 3-anbefalingene og gjenspeiler flere aspekter fra GILTI-reglene (OECD, 2019). Både CFC-reglene og GILTI tar til en viss grad sikte på å pålegge et minimumsnivå for beskatning av utenlandsk fortjeneste fra innenlandske foretak som ikke er tilstrekkelig beskattet andre steder. Gitt likhetene i politiske mål rundt GloBE og GILTI, og de tekniske aspektene ved reglene, kan en tenke seg at GloBE til en viss grad er basert på momenter og erfaringer fra USA (Turina & Perdelwitz, 2020).

Som vi ser over, har de utvalgte landene ulik bakgrunn for implementeringen av CFC-reglene. USA var banebryteren ved å implementere reglene svært tidlig, og har vært veiviseren for flere land i ettertid. Deres regelverk er derimot en av hovedårsakene til at det er behov for nye internasjonale skatteregler. Amerikanske selskap har i lengre tid klart å unngå reglene, og spesifikt amerikanske teknologigiganter er et gjennomgående tema i diskusjoner i forbindelse med utarbeidelsen av den nye skattereformen. Som tidligere nevnt skal pilar 2 bidra til å dekke smutthullene vi ser i dagens regelverk, herunder CFC-reglene. Slik de ulike CFC-reglene er utformet per i dag er ikke tilstrekkelig for at de skal nå sine formål, og utviklingen holder ikke følge med globaliseringen og digitaliseringen av den moderne verden. I tillegg er reglene langt mer kompleks enn slik de fremstår i vår korte beskrivelse. Vi skal videre gå inn på anbefalingene fra OECD BEPS Action 3, og deretter går vi dypere inn på de ulike landenes regelverk og hvor de potensielt glipper.

2.2.2 BEPS Action 3

Som nevnt tidligere, kommer BEPS Action 3 med anbefalinger til hvordan CFC-regler skal utformes og kaller disse anbefalingene for byggeklosser. Action 3 består av seks ulike byggeklosser som kan inkluderes for å skape et godt CFC-regelverk. Ettersom flere land allerede hadde implementert egne CFC-regler når BEPS Action 3 ble publisert, er meningen at regelverkene videre skal bygge på felles prinsipper (OECD, 2015a). Vi vil under forklare de ulike byggeklossene på et overordnet nivå, for å kunne benytte de videre i analysen.

Byggekloss 1 - Regler for definisjon av CFC

For at et selskap skal kunne konstatere om CFC-reglene kommer til anvendelse, må to spørsmål besvares. Det første er hvorvidt det utenlandske foretaket kan defineres som et CFC, og det andre er hvorvidt morselskapet har tilstrekkelig kontroll over CFC-selskapet. Anbefalingene for hvilke foretak som skal anses som CFC gjelder hovedsakelig selskapsenheter. De vil også gjelde for visse

transparente enheter og faste driftssted, dersom disse enhetene har inntekter som gir BEPS-bekymringer som ikke blir adressert av andre regelverk. Anbefalingen

til kontrollkravet er at deltakerne eier minst 50 % av det utenlandske foretaket. Deltakerne kan bestå av selskapsenheter, enkeltindivider, eller andre. Det er også anbefalt at CFC-reglene gjelder ved både direkte eller indirekte kontroll (OECD, 2015a).

Byggekloss 2 - CFC-unntak og terskelkrav

Unntakene og terskelkravene er ment for å utelukke de CFC-selskapene som utgjør lav risiko for skatteplanlegging i form av overskuddsflytting og uthuling av skattegrunnlag, og heller fokusere på de selskapene med høyere risiko.

Anbefalingen er derfor å inkludere et skattesatsfritak. Fritaket gjør at selskaper som har en effektiv skattesats tilnærmet lik skattesatsen som benyttes i morselskapets jurisdiksjon ikke vil bli berørt av CFC-reglene. Dermed vil CFC-reglene kun gjelde for de CFC-selskapene som er hjemmhørende i land hvor den effektive skattesatsen er betydelig lavere enn i morselskapets jurisdiksjon, altså lavskatteland (OECD, 2015a).

En måte å utforme dette kravet på er å fastsette en effektiv skattesats, hvor alle CFC-selskap som opererer i land med en skattesats lavere enn dette blir omfattet av regelverket. En annen måte er å sette en prosentvis andel av sitt eget lands effektive skattesats som terskelverdi. Anbefalingen er her å anse de landene som har en effektiv skattesats lavere enn 75 % av morselskapets effektive skattesats, som lavskatteland (OECD, 2015a).

Byggekloss 3 - Definisjon av CFC inntekter

Når det først har blitt avklart at et selskap er et CFC er det viktig å også definere hvilke inntekter selskapet har som vekker BEPS bekymringer, og som deretter skal fordeles til aksjonærene og morselskapet. Her sier OECD at jurisdiksjonene er helt frie til å velge deres regler for definisjon av CFC inntekter, slik at de får muligheten til å utforme CFC-regler som er best mulig tilpasset deres innenrikspolitiske rammer (OECD, 2015a).

Byggekloss 4 - Regler for beregning av inntekt

Etter at CFC inntektene har blitt definert må de beregnes, og når dette utføres må to avgjørelser tas. Først må det avgjøres hvilket land sine regler som skal benyttes,

hvor OECD anbefaler å bruke morselskapets jurisdiksjonsregler for å beregne CFC-inntektene. Deretter må det avgjøres hvorvidt det er behov for spesifikke regler for beregning av CFC-inntekter. Her anbefales det at jurisdiksjoner har en spesifikk regel for begrenning av utligningen av CFC-tap, for at disse kun skal kunne brukes mot fortjeneste fra samme CFC eller andre CFC-selskaper i samme jurisdiksjon (OECD, 2015a).

Byggekloss 5 - Regler for inntektsfordeling

Når inntekten har blitt beregnet er neste steg å fordele denne til de riktige aksjonærene i CFC-selskapet. Fordeling av inntektene kan deles opp i fem steg, hvor det først må avgjøres hvilke skattytere som skal tildeles inntekt; hvor mye inntekt som skal fordeles; når inntektene skal inkluderes i avkastningen til skattyter; hvordan inntektene skal behandles; og hvilken skattesats som benyttes.

Inntektsfordelingen til hver aksjonær eller kontrollerende person anbefales å beregnes etter deres eierandel og hvor lenge de har eid disse. Når inntektene skal inkluderes og behandles, er det tilrettelagt for at enhver jurisdiksjon selv skal avgjøre ut ifra hva som fungerer best sammen med deres eksisterende nasjonale lovgivning. Angående hvilken skattesats som skal gjelde for inntekten anbefales det å benytte den effektive skattesatsen i morselskapets jurisdiksjon (OECD, 2015a).

Byggekloss 6 - Regler for å forhindre eller eliminere dobbeltbeskatning

Den siste byggeklossen beskriver regler for å forhindre eller eliminere dobbeltbeskatning. Et av de grunnleggende politiske spørsmålene som reises av CFC-reglene er hvordan man kan sikre at disse ikke fører til dobbeltbeskatning, som vil være et hinder for internasjonal konkurransevne, vekst og økonomisk utvikling. Det er mange ulike situasjoner som kan oppstå hvor dobbeltbeskatning kan bli aktuelt, hvor OECD kommer med ulike anbefalinger til hvordan dette bør løses (OECD, 2015a).

2.3 Sammenligning av vilkår og utførelse

I denne delen av oppgaven vil vi gå nærmere inn på de ulike vilkårene som gjelder for CFC-reglene i våre utvalgte jurisdiksjoner, og sammenligne disse mot BEPS Action 3 og de foreslåtte GloBE-reglene. Vi vil også vise hvordan beskatning etter CFC-reglene og GloBE-reglene utføres, gjennom å benytte illustrative eksempler.

2.3.1 Vilkår for regelanvendelse

Det stilles en rekke vilkår for at CFC- og GloBE-reglene kommer til anvendelse. For CFC-reglene kan de også variere fra land til land. Hovedforskjellene ser man som oftest på vilkårene angående hvilke utenlandske enheter som omfattes av reglene, hva som er å anse som lavskatteland og hvilke inntekter som anses som CFC-inntekter (Turina & Perdelwitz, 2020). GloBE-reglene har også liknende vilkår, hvor beregningene og tolkningene av regelverket etter vår mening er svært avanserte. Derfor vil vi analysere vilkårene for anvendelse av CFC-reglene i Norge, USA og Nederland mot vilkårene til GloBE-reglene, samt opp mot BEPS 3, for å få en dypere forståelse av hensiktsmessigheten til pilar 2.

2.2.3.1 Anvendelsesområde

NOKUS-reglene kommer til anvendelse for deltakere etter skatteloven § 10-60. Deltakere er aksjonærer som alene eller sammen med andre, direkte eller indirekte, kontrollerer virksomhet eller formue som er skattemessig hjemmehørende i et lavskatteland. Den utenlandske virksomheten eller formuen må være et selskap, likestilt selskap eller en sammenslutning.

Under 26 U.S. Code § 951 (a) stilles det tre krav for anvendelse av Subpart F for en amerikansk person med eierandel i et utenlandsk selskap. Den som anvender reglene må være en amerikansk aksjonær, og det utenlandske selskapet må være et CFC som har Subpart F inntekter (Internal Revenue Service - Department of the Treasury, 2014).

De nederlandske reglene kommer til anvendelse for selskapsskattytere som enten frittstående eller med tilknyttede selskap, har en direkte eller indirekte

kontrollerende eierinteresse i et utenlandsk datterselskap eller disponerer et fast driftssted. Det kontrollerte datterselskapet eller faste driftsstedet må være hjemmehørende i et lavskatteland eller svartelistet jurisdiksjon (TAXAND, 2021).

GloBE-reglene vil komme til anvendelse for de landene som har implementert regelverket. Som hovedregel vil regelverket gjelde for konstituerende enheter som er medlem av et MNE-konsern med årlige konserninntekter på over 750 millioner euro i minst to av de fire siste regnskapsårene (OECD, 2021d). En slik terskelverdi skiller seg fra de eksisterende CFC-reglene.

Et problematisk element med anvendelsen for de ulike CFC-reglene er hvordan de behandler hybride selskap. Skattejurist i Skatteetaten presiserer at ulike lands definisjoner av ulike selskapsformer kan medføre problematikk, som kan resultere i unntak av reglene. Det er viktig å nevne at en slik utnyttelse av regelverk ikke er ulovlig, men kan derimot anses som skatteplanlegging. Dette hullet kan GloBE-reglene dekke ved å innføre felles vilkår for anvendelse, som tar utgangspunkt i rammeverket som benyttes for finansiell rapportering i morselskapet.

2.2.3.2 Kontrollvilkåret

Kravet om norsk kontroll fremkommer av sktl. § 10-62. Bestemmelsen stiller krav til hvor stor eierandel som må være under norsk kontroll og hvor lenge dette skal være tilfellet. Hovedregelen er at minst 50 % av selskapets eller innretningens andeler eller kapital skal være direkte eller indirekte norsk-kontrollert ved inntektsårets start og slutt. Det finnes unntak fra hovedregelen som beskrives i sktl. § 10-62 annet og tredje ledd. Dersom eierandelen for norsk kontroll er lavere enn 50 % ved årets slutt, vil det fortsatt foreligge norsk kontroll så lenge vilkåret ble nådd året før og eierandelen er minst 50 % ved årets start. I tillegg anses kontrollvilkåret alltid oppnådd dersom eierandelen er over 60 % ved årets slutt, men aldri dersom eierandelen ved årets slutt er lavere enn 40 %. På denne måten forhindrer man at NOKUS-statusen varierer for mye fra år til år.

Det kan være flere eiere som ikke nødvendigvis opererer i fellesskap, og eierprosenten vil heller ikke reduseres dersom eierandelene eies gjennom flere

ledd. Noe som skiller NOKUS-reglene fra en del andre CFC-regler er at det ikke er en nedre grense for hvor små aksjeposter den enkelte aksjonær kan eie. Den enkelte norske aksjonær kan skattlegges etter NOKUS selv om eierandelen kun består av én prosent av aksjene i NOKUSet, gitt at de andre vilkårene er fylt (Zimmer, 2020).

Etter de amerikanske reglene er et selskap å anse som et CFC dersom de i løpet av året oppnår ett av to krav. Enten må mer enn 50 % av den totale stemmeretten i selskapene innehas av amerikanske aksjeeiere, eller så må mer enn 50 % av den totale verdien av selskapets aksjer eies av amerikanere. Den enkelte amerikanske aksjonær må eie minst 10 % av aksjene i selskapet (Internal Revenue Service - Department of the Treasury, 2014). Videre skal også familieeierskap inkluderes, ettersom aksjene kan tilskrives enkeltpersoner gjennom attribusjonsregelen (Golding Lawyers, u.å.a). Dette gjelder både for Subpart F- og GILTI-reglene.

De Nederlandske CFC-reglene stiller krav om at minst 50 % av det utenlandske selskapet skal eies av en nederlandsk selskapsskattyter. Eierinteressen kan være enten direkte eller indirekte, og eies frittstående eller gjennom et tilknyttet selskap. Kontrollkravet gjelder ikke utelukkende for innarbeidede selskap i form av datterselskap, men i teorien også faste driftssteder som disponeres av selskapet (Bunn & Dueñas, 2019b).

Sammenlignet med BEPS Action 3 sin første byggekloss, har de ulike landene en svært lik tilnærming til kontrollkravet. De har alle et kontrollkrav på 50 %, men hvem som inkluderes i kontrollberegningen varierer. Ut ifra norske regler kan enhver person være aksjonær uavhengig av hvor stor eierandelen deres er. USA tillater på samme måte som Norge at personlige amerikanere kan være eiere, men stiller krav om at de må eie minst 10 % av aksjene i CFC-selskapet. Nederland sier derimot at aksjonærene må være selskaper, og det blir dermed ikke aktuelt med CFC-regler for personlig skattytere som har andeler i et CFC.

Modellreglene for pilar 2 går ikke spesifikt inn på prosentandelen for kontroll. De går derimot inn på hvilke selskaper som faller inn under virkeområdet og hvilke regnskapsmessige regler som definerer kontroll. Det mest brukte rammeverket for

finansiell rapportering på global basis er IFRS, men flere andre nasjonale GAAP-rammeverk er også akseptert. Etter IFRS 10 Konsernregnskap nr. 7 vil kontroll oppnås dersom investor har makt over foretaket det er investert i, investor er eksponert for eller har rettigheter til variabel avkastning for sitt engasjement i foretaket som de investerer i, og til slutt må investor også ha muligheten til å utøve sin makt over foretaket det er investert i slik at beløpet for sin avkastning blir påvirket (International Accounting Standards Board [IASB], 2011). Denne definisjonen vil på mange måter ha samme betydning som kontrollkravet for CFC-reglene, men vinklingen skiller seg ut ved at det er basert på finansielle rammeverk fremfor spesifikke skatteregler.

2.2.3.3 Lavskattelandvilkåret

Definisjonen av lavskatteland etter norske regler fremkommer av sktl. § 10-63. Det er land hvor den alminnelige inntektsskatten på selskapets eller innretningens overskudd er mindre enn to tredjedeler av den skatten det ville blitt ilagt dersom det hadde vært hjemmehørende i Norge. Den norske selskapsskatten er i 2022 på 22 %, og dermed er de landene som har en selskapsskatt på under 14,67 % å anse som lavskatteland (Finansdepartementet, 2022). Det er dog, ifølge lovforarbeidene, ikke tilstrekkelig med en slik sammenligning grunnet at det er den effektive skattesatsen som skal tas i betraktning (Skattedirektoratet, 2014). Visse inntekter kan være skattefrie eller gunstig behandlet slik at den effektive skattesatsen blir lavere enn 14,67%. En må derfor skille mellom formell- og effektiv skattesats.

Skattedirektoratet har i tillegg gjennom forskrift utarbeidet en “svarteliste” og “hviteliste” som viser henholdsvis lavskatteland og land som i utgangspunktet ikke anses som lavskatteland. Landene som står på den svarte listen skal alltid betraktes som lavskatteland, og det trengs derfor ikke nærmere vurdering etter sktl. § 10-63. Den hvite listen bygger derimot på to vesentlige forbehold som må vurderes for hvert selskap. Disse forbeholdene vil vi ikke gå nærmere inn på i denne oppgaven. Dersom et selskap oppfyller et av disse forbeholdene og er hjemmehørende i et av landene på den hvite listen, oppfattes landet likevel som et lavskatteland. Dersom et land ikke er oppført på noen av disse listene, skal det

gjøres en konkret vurdering basert på to tredjedels-regelen i sktl. § 10-63.

I Nederland er den alminnelige selskapsskattesatsen 15 % når det skattepliktige beløpet er 395 000 euro eller lavere, mens dersom det skattepliktige beløpet er høyere blir selskapsskatten 59 250 euro pluss 25,8% av det overskytende beløpet (Government of the Netherlands, u.å.). De anser derimot land som har en selskapsskatt på under 9 % som lavskatteland, noe som er betydelig lavere enn 25,8%. De har også en svarteliste på samme måte som Norge, hvor landene som fremkommer av listen uten vurdering skal anses som lavskatteland (TGS lime tree, u.å.). Denne listen består av land som har selskapsskatt som er lavere enn 9 %, og land hvor de ikke har noen selskapsskatt.

USA har ikke utarbeidet en liste over hvilke land som er å anse som lavskatteland eller satt en nedre grense, men har heller valgt å fokusere på visse typer inntekter og misbruk av skatteparadis (Bunn & Dueñas, 2019a). Skattemyndighetene krever en viss grad av åpenhet i skattemeldingen til deltakerne og skatteforskrifter krever at visse transaksjoner tilknyttet skatteparadis registreres, med tanke på kontrollformål. GILTI-reglene gjelder derimot for inntekter på immaterielle eiendeler som eies i jurisdiksjoner med en lavere skattesats enn USA sin, som er på 21 % (Scott, 2022). Utover dette har de ingen definisjon av hva som er å anse som lavskatteland.

De tre landene har ulike vurderinger av lavskatteland, hvorav løsningene stemmer godt overens med anbefalingene fra BEPS Action 3 sin andre byggekloss. Norge har benyttet seg av den andre metoden som anbefales, hvor de setter en prosentvis andel av sin egen skattesats. Nederland har valgt den første metoden, hvor de setter en fast skattesats for vurderingen av lavskatteland. USA har derimot valgt å ikke inkludere et krav om lavskatteland i Subpart F-reglene. På denne måten benytter de ikke skattesats for å luke bort de selskapene som skal beskattes som CFC, men fokuser heller på inntektene. Under GILTI-reglene har USA derimot benyttet seg av den første metoden, hvor land med skattesats lavere enn deres egen er å anse som lavskatteland.

Lavskattelandvurderingen er en generelt vanskelig problemstilling innenfor CFC-beskatning. Det kan være avansert å beregne den effektive skattesatsen som

legges til grunn for beregningen av lavskatteland. Skattejurist i Skatteetaten påpeker dette som et tydelig gap i NOKUS-reglene, som kan føre til at de ikke kommer til korrekt anvendelse.

GloBE-reglene gjelder for de konstituerende enhetene i MNE-konsernet som er hjemmehørende i land med en effektiv skattesats lavere enn 15 %. Regelverket har dermed en satt prosent for hva som anses som "lavskatteland", på samme måte som CFC-reglene til Nederland og GILTI-reglene. Som nevnt tidligere, er det en spesifikk beregning av den effektive skattesatsen som skal gjøres etter GloBE-reglene. Med tanke på problematikken ved beregning av effektiv skattesats under CFC-reglene, vil GloBe-regelverket på ingen måte forenkle denne problemstillingen. Advokat i KPMG mener at tanken bak minimumssatsen på 15 % er nokså enkel i teorien, men i praksis vil det være langt ifra like enkelt. Det viktigste problemet vil etter hens mening være å fastsette ETR for å kunne avgjøre om det er et lavskatteland.

2.2.3.4 Begrensning i skatteplikten

Skatteloven § 10-64 presenterer to begrensninger for å kunne skattlegge etter NOKUS-reglene, som gjelder dersom det eksisterer skatteavtale eller dersom lavskattelandet faller inn under EØS-avtalen. NOKUS-reglene må ikke anses som diskriminerende ovenfor EØS-avtalen, i tillegg til at de ikke skal stride mot skatteavtalen Norge har med den bestemte staten. Videre skal vi gå inn på disse to begrensningene, i tillegg til andre regelverk sine begrensninger.

Skatteloven. § 10-64 første ledd - Passivitetskravet

Etter norsk hovedregel skattlegges både inntekt av passiv og aktiv karakter. I sktl. § 10-64 første ledd fremkommer det dog at ved skatteavtaler vil skattlegging kun utføres dersom inntektene fra selskapet i lavskattelandet hovedsakelig er av passiv karakter. I flere tilfeller vil selskapet ha både passiv og aktiv inntekt, og i slike tilfeller skal det gjøres en vurdering av hovedsakelighet. Dersom inntekten hovedsakelig er passiv, skal deltakerne skattlegges etter NOKUS-reglene for sin andel av hele selskapsinntekten. Dersom inntekten hovedsakelig er aktiv, skal det ikke beskattes etter NOKUS-reglene.

Det som anses som passiv inntekt er hovedsakelig finansinntekter som renter, royalty og aksjeutbytte som ledd i kapitalforvaltning. Det kan også være leieinntekter, men kun dersom det ikke behøver noen større aktivitet fra utleiers side. Holdingselskap som er opprettet i lavskatteland for å forvalte inntekter fra datterselskap kan også anses som å ha passiv inntekt så lenge de ikke har en aktiv styringsfunksjon (Ot.prp.nr.16 (1991–1992), 1991).

I motsetning til hovedregelen i Norge, gjelder de nederlandske CFC-regler kun passive inntekter så lenge de overstiger 30 % av den totale inntekten. Visse kategorier av passiv inntekt som utdeles fra et CFC må først tilordnes morselskapet, og deretter beskattes i Nederland i henhold til CFC-reglene. Nederland åpner for muligheten til å trekke fra kostnader tilknyttet generering av den passive inntekten (Bunn & Dueñas, 2019b).

USA har mer omfattende regler og stiller krav som er direkte rettet mot det utenlandske foretaket. I tillegg til at det utenlandske foretaket må være et CFC, må CFC-selskapet ha Subpart F inntekter. 26 U.S. Code § 952 definerer hva som anses som Subpart F inntekter. Det består av tre kategorier; FBCSI, FBC Service Income, og FPHCI. FBCSI står for Foreign Base Company Sales income, og reglene er ment for å forhindre at amerikanske aksjonærer bruker sine CFC-selskaper til å flytte salgsinntekter fra USA til utlandet for å unngå beskatning i USA. FBC Service Income er de inntektene som opptjenes av et CFC for tjenester som utføres utenfor landet de opererer i, og som er av arten teknisk, ledelsesmessig, vitenskapelig, industriell, og mer. FPHCI står for Foreign Personal Holding Company Income og inkluderer CFC-selskapets inntekter fra utbytte, renter, leie, royalty, og mer (Internal Revenue Service - Department of the Treasury, 2014).

Etter hovedregelen vil Subpart F inntektene gjelde både passive og aktive inntekter, og da hovedsakelig passive inntekter, men det finnes en rekke unntak (Golding Lawyers, u.å.a). Noe som skiller regelverket fra andre CFC-regler, er at konsernet nokså enkelt kan tilpasse seg reglene ved at skattyter for visse selskapstyper kan velge om et selskap enten skal anses som et eget skattesubjekt eller ikke (Zimmer s. 85). Dersom de velger at det ikke skal skattlegges som et

eget subjekt, vil det innebære at inntekter og kostnader til salgsselskapet skal skattlegges i morselskapet. Når transaksjonene involverer to forskjellige land, vil inntektskildens land avgjøre hvor det skattlegges (Yang & Metallo, 2018). Inntektene fra salgsselskapet vil tildeles kildelandet og være av aktiv karakter, noe reglene ikke omfatter, og inntektene faller dermed utenfor USA sine CFC-regler (Zimmer s. 85).

GILTI-reglene omfatter som nevnt tidligere inntekter på immaterielle eiendeler. 26 U.S. Code § 951A beskriver hvilke inntekter dette gjelder, og forklarer det som overskuddet av netto CFC-testet inntekt for året over netto antatt materiell inntektsavkastning for året. I motsetning til Subpart F, som hovedsakelig gjelder utbytte og annen relatert passiv inntekt, er GILTI mer omfattende (Golding Lawyers, u.å.b). GILTI vil både omfatte passive og aktive inntekter, men fradragsretten tilknyttet driftsmidler sørger for at regelverket omfatter meravkastning hovedsakelig på immaterielle verdier.

Som nevnt i den tredje byggeklossen kan definisjonen av CFC-inntekter utarbeides fritt i ethvert land. USA har valgt å legge fokus på inntektene til CFC-selskapene, og på samme måte som Norge har de som hovedregel at CFC-reglene gjelder både passive og aktive inntekter. Begge landene har derimot en rekke unntak som medfører at reglene i praksis hovedsakelig gjelder passive inntekter, slik som Norges vurderinger i situasjoner med skatteavtaler. Nederland har derimot utformet reglene sine slik at de kun gjelder passive inntekter.

GloBE-reglene vil generelt sett gjelde for alle typer inntekter, ikke kun passive inntekter, noe som er et avvik fra de tradisjonelle CFC-reglene. Dette er ment for å dekke hullene man ser i dagens regelverk. Etter samtale med sparringspartner i Akastor fikk vi derimot inntrykk av at den substansbaserte inntektseksklusjonen kan føre til et skille mellom aktive og passive inntekter etter GloBE-reglene. Som tidligere nevnt skal GloBE-inntektene reduseres med den substansbaserte inntektseksklusjonen. Beløpet finner man per jurisdiksjon ved å se på summen av carve-outs tilknyttet lønn og fysiske driftsmidler. En slik regel medfører at konstituerende enheter lokalisert i lavskatteland, som har aktive inntekter og krav på slike carve-outs, vil få lavere GloBE-inntekter. Basert på formelen for ETR, vil

denne dermed bli høyere. Et MNE-konsern kan derfor få lavere top-up skatt, siden differansen mellom ETR og minimumsskatten blir mindre. Dette resulterer i lavere beskatning i UPEet sin jurisdiksjon, og de kan derfor dra nytte av at den konstituerende enheten har aktive inntekter.

Skatteloven § 10-64 annet ledd

I sktl. § 10-64 annet ledd fremkommer det at NOKUS-reglene ikke er gjeldende dersom selskapet er reelt etablert og driver reell økonomisk aktivitet i et lavskatteland innenfor EØS. En slik regel forhindrer ugunstig rettsvirkning på investeringer innenfor EØS. Bakgrunnen for dette er Norges forpliktelse til å ta hensyn til de fire friheter innenfor EØS (Brænd, 2012).

Etter de nederlandske reglene kan en også unngå beskatning i tilfeller hvor en kan bevise at CFC-selskapet driver reell økonomisk aktivitet i et lavskatteland (Kloprogge & Elsenburg, 2022). Reglene retter seg ikke spesifikt mot EØS-land, slik som de norske reglene. Det er to vilkår som må være oppfylt for å dekke kravet til reell økonomisk aktivitet. For det første må selskapet ha årlige lønnskostnader på minst 100 000 euro, og for det andre må de ha disponert kontorlokale for en periode på minst 24 måneder (Bunn & Dueñas, 2019b).

USA er ikke en del av EØS og har dermed ikke samme bestemmelser som Norge og Nederland. Vi finner det ikke hensiktsmessig å drøfte dette momentet ytterligere for USA.

Det er enda uklart hvordan pilar 2 vil påvirkes, eventuelt begrenses, av skatteavtaler og EØS-avtalen. Dette momentet må vurderes videre i de ulike jurisdiksjonene. Under 2.4 Implementeringsproblematikk vil vi gå videre inn på hvordan dette muligens kan utspille seg.

Problematikk som fremkommer av EØS-avtalen og skatteavtaler

Ved utarbeidelse av nye regelverk er utgangspunktet at hvert land utarbeider sine egne internrettslige regler, slik at skattesuvereniteten bevares. Videre kommer skatteavtaler og EØS-avtalen som en begrensning i de internrettslige reglene. Skattejurist i Skatteetaten nevner EØS-avtalen og skatteavtaler som en åpenbar

begrensning og svakhet ved NOKUS-reglene. Fra lovgivers side var det en avveining man måtte ta, hvorvidt man ønsker å beskatte mest mulig eller om man ønsker å følge og tilpasse seg slike avtaler. I Norge ble avtalene prioritert og implementert i nasjonal lovgivning gjennom sktl. § 10-64. Det er dog slik at begrensningene i beskatning medfører uklarhet i praksis og denne usikkerheten går igjen i flere av sakene hos Skatteetaten. Usikkerheten knytter seg til “passiv inntekt” og definisjonen av “reelt etablert”. Dette har blitt et virkemiddel selskaper kan utnytte for å lure seg unna beskatning.

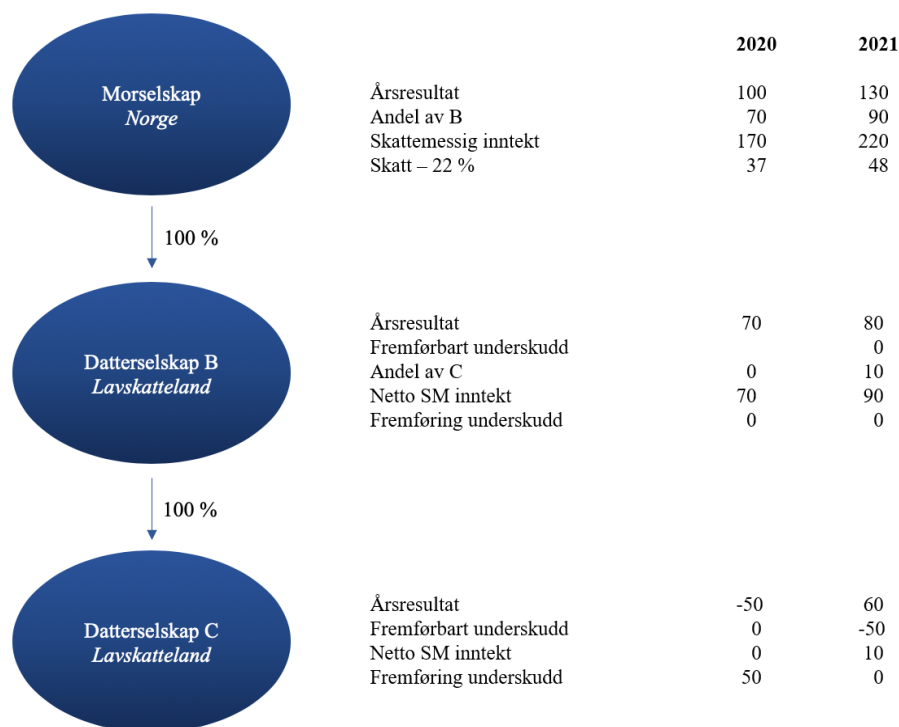
En kan tenke seg at uklarhet rundt begreper som “passiv inntekt” og “reelt etablert” i praksis er et problem i alle land med tilsvarende vilkår i CFC-reglene. Et viktig moment som vil kunne komme opp for diskusjon er hvordan skatteavtaler og EØS-avtalen vil kunne påvirke implementeringen og gjennomføring av pilar 2. Hvis pilar 2 er ment for å fylle hullene i CFC-reglene vil det nok en gang oppstå hull grunnet begrensninger som oppstår på bakgrunn av skatteavtaler og handelsavtaler. Hvordan vil ulike jurisdiksjoner da hente inn ekstra skatteproveny utover CFC-beskatningen? De ulike skattemyndighetene må dermed gjøre en vurdering om hvordan man skal forhindre at det oppstår hull og begrensninger i beskatningen etter GloBE-reglene, basert på EØS-avtalen og skatteavtaler.

2.3.2 Gjennomføring av beskatning

I denne delen av oppgaven setter vi opp eksempler på hvordan beskatningen etter de ulike regelverkene vil gjennomføres. Vi fokuserer på NOKUS-beskatning, IIR-beskatning og hvordan disse vil fungere sammen. I praksis vil beskatningen etter Subpart F og de Nederlandske CFC-reglene utspille seg relativt likt, og vi setter derfor kun opp eksempel på NOKUS. Ettersom UTPR-reglene fortsatt er under utvikling og vil implementeres først i 2024, ser vi det ikke hensiktsmessig å lage et eksempel på denne beskatningen.

I figur 2 har vi satt opp et eksempel på NOKUS-beskatning. Det norske morselskapet eier 100 % av Datterselskap B, som igjen eier 100 % av Datterselskap C. Begge datterselskapene er etablert i lavskatteland. Dermed er

kontrollkravet oppfylt for morselskapet, og lavskattelandsvilkåret er oppfylt. Vi antar her at resterende krav er oppfylt, og at NOKUS-reglene dermed kommer til anvendelse.

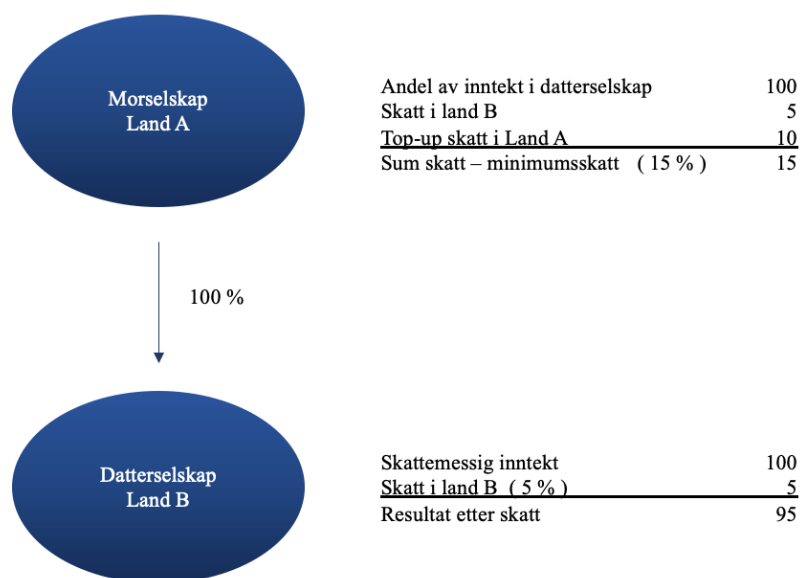

Figur 2: NOKUS-beskatning

Morselskapet mottar sin andel av inntektene fra datterselskapene B og C, og inkluderer dette i sitt eget årsresultat. Datterselskap C har i 2020 negativt resultat, som fører til at de har et fremførbart underskudd de benytter i 2021. Av sktl. §§ 14-6 og 10-66 fremkommer vilkårene for rett til underskuddsfremføring. Datterselskap B mottar derfor ingen inntekter fra C i 2020, men mottar 10 i inntekter i 2021. Morselskapet mottar dermed 70 i inntekter i 2020 fra datterselskap B, som kun består av inntekter fra B. I 2021 mottar morselskapet 90 i inntekter fra datterselskap B, hvorav 10 er inntekter B har mottatt fra C. Den samlede skattemessige inntekten beskattes årlig av morselskapet i Norge med en skattesats på 22 %.

Figur 3 viser et forenklet eksempel på hvordan top-up skatt etter IIR fungerer for å nå minimumsskatten i den gitte jurisdiksjonen. Inntektene omfattet av IIR gjelder som nevnt tidligere både passive og aktive inntekter. De aktive inntektene skal beskattes der aktiviteten tilknyttet inntektene utføres, og når dette er i et

lavskatteland etter GloBE-reglene blir beskatningen lavere enn 15 %. Det resterende skattebeløpet, som utgjør top-up skatten opp til 15 %, beskattes i morselskapet i Land A.

Figur 3: Top-up skatt ved bruk av IIR

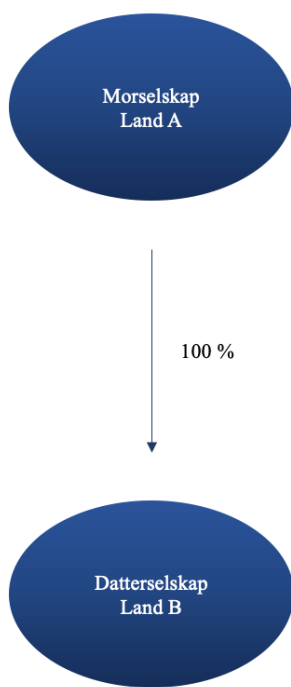
I dette eksemplet er datterselskapet etablert i en jurisdiksjon med en skattesats på 5 %, og dermed beskattes inntektene med 5 i Land B. Det resterende skattebeløpet blir dermed 10, som morselskapet betaler i top-up skatt i Land A etter IIR. På denne måten har det blitt betalt totalt 15 i skatt, som utgjør minimumsskatten på 15 %. I praksis vil morselskapet ha flere datterselskap i flere jurisdiksjoner, dette øker kompleksiteten tilknyttet fastsettelse av ETR og beregning av top-up skatten i morselskapet.

På samme måte som CFC-reglene, pålegger også IIR morselskapets jurisdiksjon løpende beskatning av datterselskapet eller filialen lokalisert i utlandet, dersom overskuddet ikke har vært underlagt et tilstrekkelig skattenivå. Som tidligere nevnt vil betalt CFC-skatt allokere til den konstituerende enheten som har opptjent inntekten, og dermed inkluderes i covered taxes. Videre vil “push-down” begrensningen sette et tak på hvor stor andel av CFC-skatten som kan trekkes fra i beregningen.

I figur 4 viser vi et forenklet eksempel av hvordan CFC-beskatning vil fungere sammen med GloBE-reglene. Eksempelet er basert på OECD sine eksempler

tilknyttet modellreglene for pilar 2 og inkluderer et morselskap i land A og datterselskap i land B (OECD, 2022c). For å kalkulere de maksimale CFC-skattene som kan allokere fra land A til B, må man gå gjennom følgende steg:

- Steg 1: Top-up skatteprosenten for land B fastsettes uten hensyn til eventuelle covered taxes til eieren av den konstituerende enheten, på de passive inntektene som omfattes av CFC. I følgende eksempel blir det $15\% - 5\% = 10\%$.
- Steg 2: Prosenten beregnet under steg 1 skal multipliseres med den konstituerende enhetens passive inntekter som er inkludert under CFC-reglene for land A. Følgende beløp er 10% multiplisert med 50, som blir 5.
- Steg 3: Det laveste av beløpet beregnet i trinn 2 og de faktiske CFC-skattene, vil tildeles land B. I følgende eksempel blir det laveste beløpet 5, siden steg 2 har beløpet 5, mens den faktiske CFC-skatten er 8,5.

	<p>Land A</p> <table border="0"> <tr><td>Operasjonelle inntekter</td><td style="text-align: right;">0</td></tr> <tr><td><u>CFC-inntekter</u></td><td style="text-align: right;">50</td></tr> <tr><td>Sum skattemessig inntekt</td><td style="text-align: right;">50</td></tr> <tr><td colspan="2"> </td></tr> <tr><td>Skatt på operasjonell inntekt (22 %)</td><td style="text-align: right;">0</td></tr> <tr><td>Skatt på CFC-inntekter (22 %)</td><td style="text-align: right;">11</td></tr> <tr><td><u>Utenlandsk skattefradrag (CFC-inntekter)</u></td><td style="text-align: right;">- 2,5</td></tr> <tr><td>Sum skatt i land A</td><td style="text-align: right;">8,5</td></tr> <tr><td colspan="2"> </td></tr> <tr><td>Covered tax:</td><td></td></tr> <tr><td>Skatt i land A</td><td style="text-align: right;">8,5</td></tr> <tr><td><u>CFC-skatt allokert til land B</u></td><td style="text-align: right;">5</td></tr> <tr><td>Totalt justert covered tax i land A</td><td style="text-align: right;">3,5</td></tr> </table>	Operasjonelle inntekter	0	<u>CFC-inntekter</u>	50	Sum skattemessig inntekt	50			Skatt på operasjonell inntekt (22 %)	0	Skatt på CFC-inntekter (22 %)	11	<u>Utenlandsk skattefradrag (CFC-inntekter)</u>	- 2,5	Sum skatt i land A	8,5			Covered tax:		Skatt i land A	8,5	<u>CFC-skatt allokert til land B</u>	5	Totalt justert covered tax i land A	3,5
	Operasjonelle inntekter	0																									
<u>CFC-inntekter</u>	50																										
Sum skattemessig inntekt	50																										
Skatt på operasjonell inntekt (22 %)	0																										
Skatt på CFC-inntekter (22 %)	11																										
<u>Utenlandsk skattefradrag (CFC-inntekter)</u>	- 2,5																										
Sum skatt i land A	8,5																										
Covered tax:																											
Skatt i land A	8,5																										
<u>CFC-skatt allokert til land B</u>	5																										
Totalt justert covered tax i land A	3,5																										
<p>Land B</p> <table border="0"> <tr><td>Operasjonell inntekt</td><td style="text-align: right;">50</td></tr> <tr><td><u>Passiv inntekt</u></td><td style="text-align: right;">50</td></tr> <tr><td>Skattemessig inntekt</td><td style="text-align: right;">100</td></tr> <tr><td colspan="2"> </td></tr> <tr><td>Skatt på operasjonell inntekt (5 %)</td><td style="text-align: right;">2,5</td></tr> <tr><td><u>Skatt på passiv inntekt (5 %)</u></td><td style="text-align: right;">2,5</td></tr> <tr><td>Total skatt i land B</td><td style="text-align: right;">5</td></tr> <tr><td colspan="2"> </td></tr> <tr><td>Covered tax:</td><td></td></tr> <tr><td>Skatt i land B</td><td style="text-align: right;">5</td></tr> <tr><td><u>CFC-skatt allokert fra land A</u></td><td style="text-align: right;">5</td></tr> <tr><td>Totalt justert covered tax i land B</td><td style="text-align: right;">10</td></tr> </table>	Operasjonell inntekt	50	<u>Passiv inntekt</u>	50	Skattemessig inntekt	100			Skatt på operasjonell inntekt (5 %)	2,5	<u>Skatt på passiv inntekt (5 %)</u>	2,5	Total skatt i land B	5			Covered tax:		Skatt i land B	5	<u>CFC-skatt allokert fra land A</u>	5	Totalt justert covered tax i land B	10			
Operasjonell inntekt	50																										
<u>Passiv inntekt</u>	50																										
Skattemessig inntekt	100																										
Skatt på operasjonell inntekt (5 %)	2,5																										
<u>Skatt på passiv inntekt (5 %)</u>	2,5																										
Total skatt i land B	5																										
Covered tax:																											
Skatt i land B	5																										
<u>CFC-skatt allokert fra land A</u>	5																										
Totalt justert covered tax i land B	10																										

ETR	10 %
Top-up skatt	5

Figur 4: CFC “push-down” begrensning

Covered tax på 5 allokere dermed fra land A til B. Det resterende beløpet covered tax på 3,5 i land A ($8,5 - 5$) vil bli værende i A og heller inkluderes i

justert covered taxes for senere fastsettelse av ETR i land A. Utfallet vil være at ETR i land B blir 10 % og top-up skatten blir dermed 5.

Til tross for tilsynelatende likheter, vil CFC-reglene typisk ta sikte på å motvirke misbrukssituasjoner, mens GloBE sitt mål er å sikre et minimumsnivå for beskatning. Noen av hovedforskjellene kommer frem gjennom omfang, inntekt, skattesats, misbruk og substans (Turina & Perdelwitz, 2020). Til tross for at regelverkene har ulike politiske mål vil de kunne fungere om hverandre, fordi de operasjonelt vil fungere relativt likt (OECD, 2020).

2.3.3 Hovedmomenter fra sammenligning

GloBE-reglene skal som nevnt dekke hullene i dagens regelverk. Mekanismene tilknyttet beregning og fordeling av skattegrunnlaget under GloBE-reglene er utformet slik at de tar hensyn til både nasjonale og internasjonale skatter som pålegges inntekten til hver konstituerende enhet i MNEet. Effekten av eksisterende regler, som for eksempel CFC-reglene, tas dermed i betraktning under GloBE ved fastsettelse av enhetens effektive skattesats på jurisdiksjonsbasis (OECD, 2020).

Etter å ha sett på vilkårene i de ulike regelverkene, vil vi her trekke fram de mest vesentlige likhetene og ulikhetene. Når det kommer til vilkåret for anvendelse, har de ulike landene relativt like krav i sine CFC-regelverk. Et problematisk element ved CFC-reglene er at landene kan ha ulike selskapsdefinisjoner, slik at regelverkene blir unngått. Dette skal GloBE-reglene bistå med å forhindre ved å benytte definisjoner fra internasjonale rammeverk for finansiell rapportering. På denne måten vil ulikheten mellom forskjellige lands definisjoner utjevnes. Vi stiller oss derimot kritiske til hvor realistisk det er at alle jurisdiksjoner tolker definisjonene og begrepene likt.

Kontrollvilkåret er relativt likt for CFC-reglene i de landene vi har valgt å se på. Under GloBE er vilkåret derimot tilknyttet det benyttede rammeverk for finansiell rapportering. Som nevnt er vilkåret for kontroll oppnådd etter IFRS 10 når en investor har makt over foretaket og muligheten til å utøve sin makt slik at beløpet

for sin avkastning blir påvirket. Det stilles dermed ikke samme terskelkrav for kontroll slik det gjøres etter CFC-reglene.

Videre til vilkåret for lavskatteland, har Norge og Nederland valgt hver sin variant av BEPS Action 3 sin anbefaling. USA har ikke spesifisert lavskattelandvilkår i Subpart F-reglene, mens GILTI-reglene gjelder inntekter fra land som har en skattesats lavere enn USA sin sats. GloBE-reglene gjelder for land som har en effektiv skattesats lavere enn minimumsskatten på 15 %. Beregning av den effektive skattesatsen er et kjent problematisk område innen CFC-beskatning. Som vi har nevnt tidligere er beregningen av den effektive skattesatsen under GloBE-reglene svært komplisert, og det vil dermed ikke lette på problemet som de fleste allerede opplever under CFC-reglene.

For de ulike inntektene omfatter CFC-reglene i praksis kun passive inntekter, herunder utbytte, royalties og renter m.m. GloBE-reglene skal på sin side dekke både aktive og passive inntekter. Regler som den substansbaserte inntektseksklusjonen vil trolig kunne skape et skille mellom passiv og aktiv inntekt, ved å øke insentivet for å drive virksomhet som genererer aktiv inntekt. Dette vil igjen støtte opp under formålet om å dekke hullene i dagens regelverk og det vil bli mindre gunstig å flytte aktiv inntekt til utlandet. I praksis kan en stille seg kritisk til hvordan beskatning av passive og aktive inntekter vil fungere med tanke på begrensninger som både skatteavtaler og EØS-avtalen trolig vil sette.

Et moment som kommer tydelige fram ved pilar 1 og 2 er skiftet fra skattemessige til regnskapsmessige regler, som vi allerede har nevnt i forhold til definisjoner og kontrollvilkår. Dagens CFC-regler er basert på skattemessige beregninger og regler, mens GloBE reglene baserer seg på regnskapsmessige regler. Dette vil medføre ulike skattegrunnlag. Et slikt skifte gjør at det nye regelverket vil være kompatibelt med ulike rammeverk for finansiell rapportering. Skattejurist i Skatteetaten mener dette gjør at vi får en konsensus på verdensbasis, som i bunn og grunn er eneste måten å effektivt implementere pilar 2. Advokat fra Deloitte sier seg enig, og mener at ved å benytte eksisterende regnskapsmessige regler vil det vært lettere å implementere regelverket ettersom selskapene allerede er kjent med disse. Videre mener advokat fra KPMG at det ikke vil bli så

annerledes i praksis, ettersom de allerede bruker IFRS til visse beregninger. Den rettslige vurderingen vil fortsatt være hvorvidt man skal betale skatt eller ikke. Hen legger trykk på at det bare blir et nytt sett med skatteregler, men som derimot er veldig tekniske. Dette skiftet vil medføre at alle beregninger man trenger å utføre baseres på det konsoliderte regnskapet, som er utarbeidet etter internasjonale harmoniserte regler.

Videre har GloBE-reglene en “backstop”, som fremkommer av UTPR-regelverket. Den er ment for å sørge for at inntekter som ikke blir skattepliktige etter IIR-reglene grunnet manglende implementering likevel blir beskattet. En slik sikkerhet har ikke CFC-reglene, og det er dermed flere inntekter som ikke fanges opp. Advokat i KPMG mener derimot at NOKUS-reglene dekker for mange inntekter som ikke inngår i formålet til regelverket.

Når vi ser på forholdene som nevnt over, ser vi at GloBE-regelverket på flere områder utfyller de hullene man ser i CFC-reglene. Det vil gjøre definisjonsgrunnlaget jevnere ved å ta utgangspunkt i rammeverk for finansiell rapportering, samt inkludere de aktive inntektene som ikke rammes av CFC-reglene. Videre vil regelverket medføre kompliserte beregninger for effektiv skattesats, noe som allerede var et komplisert regnestykke innenfor CFC-reglene. Regelverkene er på mange områder like, men deres ulikheter kan bidra med å dekke nødvendige hull og oppfylle OECD sitt formål tilknyttet både BEPS og pilar 2.

2.4 Implementeringsproblematikk

Det har vært mye diskusjon rundt implementeringen av pilar 2, noe som også har vært tilfellet ved implementering av ulike CFC-regelverk. Ved utarbeidelse og implementering av både nye og eksisterende regelverk vil det alltid oppstå diskusjon og usikkerhet. Vi vil i denne delen ta for oss ulik problematikk tilknyttet implementeringen av CFC-reglene og pilar 2.

2.4.1 CFC

Et mye omdiskutert tema tilknyttet CFC-reglene er at hver enkelt stat kan vedta og implementere egne regelverk uten at de må bli enig med andre stater eller avvente internasjonal konsensus (Zimmer, 2020). Dette gjelder også når det eksisterer skatteavtaler mellom statene, ettersom CFC-reglene ikke anses å være regulert av skatteavtaler eller andre internasjonale regelverk. En vanlig oppfatning er at inntekten som skattlegges etter CFC-reglene ikke anses som aksjeutbytte, og dermed ikke omfattes av skatteavtalene. Etter skatteavtalene skal aksjeutbytte som hovedregel skattlegges ved utdeling, mens ved CFC-reglene skattlegges det på et tidligere tidspunkt i form av løpende inntekter. Skatteavtaler som sådan vil ikke kunne begrense slik CFC-beskatning, men som tidligere nevnt finnes det unntak i norsk skattelov som medfører begrensning i CFC-beskatningen når det eksisterer skatteavtaler. Som tidligere nevnt har NOKUS-reglene også unntaksbestemmelser tilknyttet EØS-avtalen. Slik begrensning innskrenker blant annet beskatningsretten i EØS-stater, slik at de fire friheter fortsatt står sterkt (Follestad, 2006).

En fordel med at landene kan bestemme reglene selv er at det ikke er nødvendig å bli enig med lavskattelandene, noe som støtter opp under hele formålet med regelverket. Reglene kan dermed forhindre at inntektene forsvinner i et “svart hull”, altså at de ikke skattlegges noe sted og forsvinner. At de ulike landene kan implementere CFC-reglene etter egne bestemmelser vil også styrke skattesuvereniteten. Pilar 2 vil derimot begrense skattesuvereniteten, ettersom den nasjonale implementeringen av regelverket må utarbeides i tråd med modellreglene.

2.4.2 Pilar 2

Som drøftet under 2.2.3.4 Begrensning i skatteplikten, kan skatteavtaler problematisere implementering av pilar 2. IIR og UTPR krever derimot ingen endringer i bilaterale avtaler, og kan implementeres kun ved endringer i nasjonal lovgivning. STTR i pilar 2 vil på sin side ha en direkte påvirkning på skatteavtalene gjennom endringer i eksisterende bilaterale skatteavtaler (OECD, 2020). Som tidligere nevnt har vi valgt å ikke fokusere på STTR, og går dermed

ikke videre inn på dette. Noe som derimot kan påvirke både IIR og UTPR er at man trolig må inkludere en bestemmelse i skatteavtalen som sier at man enten godtar eller ikke godtar minimumsskatten. OECD sin modellskatteavtale vil også trolig måtte endres.

I 2015 ble BEPS Action 13 publisert, som omhandler land-for-land-rapportering (OECD, 2015b). Den er en del av BEPS sitt arbeid for å forhindre overskuddsflytting og uthuling av skattegrunnlag, og rapporten er et av flere virkemidler som benyttes for å behandle internprisingssaker i MNEs. Som følge av BEPS Action 13 valgte Norges lovgivere å implementere egne regler som et kapittel i norsk skattelov basert på prinsippene fra OECD (Skatteetaten, u.å.). Ifølge skattejurist i Skatteetaten vil det samme trolig skje ved implementeringen av pilar 2. OECD gir de overordnede rammene, mens hvert enkelt land i utgangspunktet står fritt til å bestemme hvordan de skal implementerer reglene i sin egen jurisdiksjon. I Norge vil dette trolig skje ved å implementere et nytt kapittel i skatteloven i tillegg til spesifikasjoner i forskrift. Det er dog enda ikke fastsatt hvordan det vil implementeres i norsk skattelovgivning per dags dato.

Ukoordinert og uovervåket implementering vil kunne føre til uønskede utfall, herunder unnlattelse av å pålegge minimumsskatten, dobbeltbeskatning og beskatning hvor det ikke er økonomisk fortjeneste. Hierarki og regelrekkefølge vil blant annet være viktig for å forhindre dette. Smal internasjonal konsensus rundt implementering og koordinering vil medføre at OECD ikke oppnår det overordnede politiske målet, og det er derfor sterkt anbefalt fra OECD å inngå multilaterale samarbeid (Turina & Perdelwitz, 2020).

OECD presiserer at det er opp til ethvert land å avgjøre om de vil implementere GloBE-reglene eller ikke, men dersom de ønsker dette må reglene utformes i samsvar med de ferdigstilte modellreglene (OECD, 2020). Dette vil sørge for bred internasjonal konsensus, men det medfører også et omfattende arbeid for enkeltjurisdiksjoner som skal implementere og koordinere regelverket med deres nasjonale skatteregler.

Koordinering er også nødvendig med tanke på GloBE-reglenes samhandling med nasjonale regler, slik at en forhindrer unnvikelse av regelverket. Dette vil blant

annet gjelde nasjonale regler som CFC-reglene. Under 2.3.2 Gjennomføring av beskatning viste vi et eksempel på hvordan GloBE- og NOKUS-reglene vil fungere sammen, som viser at OECD har tatt høyde for koordinering av GloBE-reglene med nasjonale regler. Sparringspartner i Akastor forventer at GloBE- og CFC-regelverkene skal fungere parallelt, men hen er til dels bekymret for problematikken rundt dobbeltbeskatning. Vi velger derimot å stille oss kritiske til gjennomføringen og koordineringen av disse regelverkene i praksis, og tror det vil ta lang tid før dette fungerer optimalt.

2.4.2.1 Etterlevelseskostnad

BEPS Action 13 krever at multinasjonale konsern som har konsoliderte inntekter på over 750 millioner euro skal rapportere overordnet informasjon om aktiviteten i alle land hvor de har virksomhet (OECD, 2015b). Ved å bruke den samme terskelverdien for pilar 2 blir implementeringen mer effektiv og etterlevelseskostnadene reduseres for både skattebetalerne og myndighetene. Advokat i Deloitte sier seg enig i dette, ettersom de berørte selskapene allerede kjenner til land-for-land-rapporteringen og vet om de faller inn under terskelen. Hen mener også det kan bli hensiktsmessig med en justering av land-for-land-rapporteringen, slik at selskapene kan gjøre dette mer koordinert med pilar 2. Det må derimot nevnes at land-for-land-rapporteringen skiller seg fra pilar 2 når det kommer til den anvendte regnskapsperioden. Vi går ikke videre inn på dette, men anser det relevant for OECD å sørge for at de samsvarer i høyere grad ved implementeringen av pilar 2.

Terskelverdien sikrer også ekskludering av små og mellomstore bedrifter, som ellers sannsynligvis ville fått betydelige administrative utfordringer (Turina & Perdelwitz, 2020). Ifølge OECD vil kun 10-15 % av alle MNE-konsern omfattes av pilar 2 (OECD, 2020). Dette er en rimelig lav andel, men som tidligere nevnt vil det generere rundt 150 milliarder amerikanske dollar globalt i nye skatteinntekter. Skattejurist i Skatteetaten har bekreftet at de per dags dato følger opp cirka 220 NOKUS-selskap. Dette inkluderer kun selskap som har sendt inn selskapsmelding for NOKUS, og det er dermed usikkert hvor mange selskap som faktisk er omfattet av reglene. Av disse 220 selskapene er det rundt 100 norske selskaper og 40 norske konsern som vil omfattes av pilar 2. Det er dermed svært

få selskaper i Norge som både benytter dagens regelverk, og som vil bli rammet av pilar 2. Selv om de mellomstore og små selskapene ikke omfattes av terskelverdien, må de til en viss grad fortsatt sette seg inn i regelverket for å avgjøre om de rammes eller ikke. Skattemyndighetene må også naturligvis sette seg inn i regelverket. I tillegg må alle skatterådgivere ha kontroll over regelverket for å kunne yte fornuftig og tilstrekkelig bistand overfor sine kunder. Selv om tallene fra skatteetaten og OECD sin uttalelse viser at reglene i teorien kun treffer få selskaper, er det nærliggende å tenke at det i realiteten vil være mange flere parter som treffes av reglene og at etterlevelseskostnadene totalt sett vil bli meget høye.

Gjennom oppgaven har vi diskutert skiftet fra skattemessige til regnskapsmessige regler. Til tross for at mer enn 100 land benytter IFRS ved utarbeidelsen av konsernregnskapet, er det fortsatt mange store jurisdiksjoner som bruker nasjonale aksepterte regnskapsstandarder (IFRS, u.å.). GloBE-reglene bruker IFRS som utgangspunkt, men åpner opp for en rekke nasjonale standarder. Dette kan redusere etterlevelseskostnadene i henhold til pilar 2, grunnet at standardene er kjent praksis for flere konsern og de kan fortsette å utarbeide konsernregnskapet slik de har de har pleid å gjøre. Ulempen med å kunne benytte ulike standarder er at det kan bidra til å svekke harmoniseringen av GloBE-reglene, noe som er et kritisk element for å kunne nå de overordnede målene (Das & Rizzo, 2021).

Kapittel 8 i OECD sine modellregler adresserer visse administrative aspekter ved modellreglene, herunder administrativ veiledning og Safe Harbours. I flere tilfeller under anvendelsene av GloBE-reglene vil avgjørelsen fra en skattemyndighet trolig ha tilsvarende konsekvenser for anvendelsen av reglene i andre jurisdiksjoner. OECD åpner opp for at skattemyndighetene kan samarbeide med hverandre gjennom Implementation Framework for å avgjøre om de kan finne og avtale en koordinert løsning på de mulige konsekvensene (OECD, 2021d). Dersom samarbeidet og diskusjonen mellom jurisdiksjonene resulterer i en utviklet avtalt administrativ veiledning, vil det gjennom modellreglene bestemmes at en skattemyndighet skal anvende og tolke GloBE-reglene i samsvar med den avtalte administrative veiledningen. I tillegg må de ta hensyn til eventuelle andre krav som fremkommer av intern lov. Noen jurisdiksjoner vil blant annet trenge

parlamentarisk aksept av den avtalte administrative veiledningen før den kan benyttes videre til å tolke eller bruke GloBE-reglene. Andre skattemyndigheter kan derimot velge å vedta den avtalte administrative veiledningen ved å kun innlemme den ordrett eller i substans i egen nasjonal administrativ veiledning (OECD, 2022a). Helhetlig sett vil veiledningen være viktig for å kunne oppnå bred internasjonal konsensus og sørge for effektiv implementering og etterlevelse av regelverket.

Safe Harbour vil være et viktig politisk spørsmål i videre benyttelse av GloBE-reglene. I forbindelse med reglene er det nokså sannsynlig at både MNE-konsern og skattemyndigheter vil pådra seg høyere etterlevels- og administrasjonskostnader per år. For å identifisere og fordele top-up skatten i forhold til MNE-konsernets virksomhet i lavskattjurisdiksjonen, må MNE-konsernet samle inn, justere og aggregere informasjonen på jurisdiksjonsbasis. Skattemyndighetene må på sin side analysere informasjonen, vurdere risikoområder, revidere skattebetalere og samle inn top-up skatten som ilegges etter GloBE-reglene i gjeldende jurisdiksjon. For begge parter vil dette medføre til tider unødvendig etterlevels- og administrative byrder. For å begrense dette har GloBE Implementation Framework valgt å utforske muligheten for utvikling av Safe Harbours. Slike Safe Harbours vil tillate et MNE-konsern å unngå ETR- og top-up skatteberegninger dersom virksomheten sannsynligvis vil være skattepliktig på eller over minimumssatsen på 15% (OECD, 2022a).

Safe Harbours vil også kunne sørge for forutsigbarhet og åpenhet i benyttelsen av risikovurdering etter reglene, men er derimot ikke ferdigutviklet per i dag. I påvente av utviklingen av GloBE Safe Harbour, vil de utarbeidede modellreglene tillate den rapporterende konstituerende enheten å foreta et valg med hensyn til de konstituerende enhetene som kvalifiseres for å benytte Safe Harbour. Valget for en GloBE Safe Harbour gjøres årlig. Dersom den rapporterende konstituerende enheten velger å bruke GloBE Safe Harbor for MNE-konsernets virksomhet i en jurisdiksjon som vil være kvalifisert for slik bruk, vil top-up skatten for denne jurisdiksjonen anses å være null for regnskapsåret dette ble valgt å benyttes i (OECD, 2022a). Den siste oppdateringen tilknyttet Safe Harbour som kom frem på høringsnotat med OECD er at det er utarbeidet et kjernekonsept. Dette går ut

på en to-nivå test for å avgjøre om GloBE ETR kan forventes å være svært sannsynlig over min rate, det utføres da en test på landnivå, og der det er nødvendig en MNE-nivå test (OECD, 2022e). Et tiltak som Safe Harbour vil kunne hjelpe med å redusere etterlevelseskostnadene for både MNE-konsernet og skattemyndighetene (OECD, 2021c).

Kostnadene ved å implementere et nytt regelverk vil alltid være høye. Alle vi har diskutert med i sammenheng med oppgaven er enige på dette området. Det er derimot flere som også er enige om at implementeringen av pilar 2 på sikt kan medbringe fordeler, både globalt og nasjonalt. De kortsiktige etterlevelseskostnadene vil bli høye, men de langsiktige vil trolig flates ut etter hvert som utførelsen av regelverket er etablert i selskapene. De langsiktige etterlevelseskostnadene vil også reduseres dersom Safe Harbours ferdigutvikles og benyttes på en tilstrekkelig og fornuftig måte. På nasjonal basis vil pilar 2 ha begrenset effekt, og man må derfor se på det i et større perspektiv og tenke på implementeringseffekten globalt.

2.4.2.2 Konsekvensen for utviklings- og lavskatteland

Minimumsskatten kan anses som en form for “ultimatum” fra noen få mektige i-land om at resten av verden må tilstrekkelig beskatte selskap hjemmehørende i de ulike jurisdiksjonene. Tidligere har utviklingsland kunnet tilby skatteinsentiver for å tiltrekke seg investeringer gjennom reduserte skatter. Dette gir landene muligheten til å utvikle seg videre, og dermed skape en sterkere økonomi. Minimumsskatten vil derimot begrense utviklingslandenes mulighet til å tilby slike ordninger (Arnold, 2019). Dette gjør at flere utviklingsland er mindre interessert i en slik minimumssbeskattning, ettersom det vil gå på deres bekostning. Utviklingsland utgjør dog en stor andel av medlemslandene i IF, slik at deres stemmer har vært aktive gjennom utarbeidelsen og forhandlingene rundt rammeverket. Ifølge OECD vil GloBE-reglene lette på presset som utviklingsland opplever tilknyttet skatteinsentiver. STTR vil også spesifikt rette seg mot utviklingsland som en fordel til disse (OECD, 2021b). Vi vil også trekke frem at advokat i Deloitte mener at OECD er mer i-landsvennlig enn u-landsvennlig, noe vi synes er et interessant og relevant perspektiv.

Problemstillingen som nevnt over kan knyttes opp mot et av de makropolitiske målene ved etableringen av den globale minimumsskattesatsen. Man ønsker å møte den aggressive skattekonkurransen som oppstår når jurisdiksjoner benytter sin skattesuverenitet til å presse ned skattesatsene. Dette fører til et kappløp mot bunnen, noe som resulterer i lavere statlige inntekter. Ifølge OECD vil GloBE-reglene styrke skattesuvereniteten ved å gi ytterligere skatterettigheter, og i tillegg avlaste land som presses til å delta i den aggressive skattekonkurransen (Turina & Perdelwitz, 2020). Advokat i Deloitte mener på sin side at minimumsskatten vil begrense rådigheten utviklingsland har til å justere nasjonal skatt, og at de vil bli presset til å øke sine skattesatser. Dette resulterer i at de mister sin konkurranseevne, og ikke tiltrekker seg større investeringer.

Et annet viktig moment i diskusjonen om skattesuvereniteten er kvalifisert nasjonal minimums top-up skatt og den potensielle konsekvensen den har for utviklings- og lavskatteland. Kvalifisert nasjonal minimums top-up skatt er en minimumsskatt som er inkludert i nasjonal lovgivning for en jurisdiksjon og som (a) fastsetter overskuddet til den konstituerende enheten lokalisert i en jurisdiksjon på en måte som tilsvarende GloBE-reglene, (b) opererer for å øke innenlandsk skatteforpliktelser med hensyn til innenlandsk overskudd til minimumssatsen for jurisdiksjonen og konstituerende enheter for et regnskapsår, og (c) som implementeres og administreres på en måte som er i samsvar med resultatene gitt under GloBE-reglene og kommentarene, gitt at jurisdiksjonen ikke gir noen fordeler som er relatert til slike regler. Denne skatten skal ekskluderes fra covered tax ettersom den reduserer MNE-konsernets potensielle top-up skatteplikt, riktignok som en direkte reduksjon av top-up skatten under den jurisdiksjonelle beregningen, i stedet for som en del av ETR-beregningen. Slike kvalifiserte nasjonale minimums top-up skatter er positive beløp som medfører en økning i justering av netto skatteutgifter (OECD, 2021d).

Det er diskutert hvorvidt implementeringen av GloBE-reglene vil føre til at flere lavskatteland vil benytte seg av kvalifisert nasjonal minimums top-up skatt for å øke sin nasjonale skatt, som videre vil resultere i at GloBE-reglene enten ikke kommer til anvendelse eller at bruken av regelverket begrenses. Formålet bak regelverket er å øke forutsigbarheten tilknyttet skattlegging og å redusere

konkurransen tilknyttet skattefastsetting. Det langsiktige målet vil derfor kunne være at GloBE-reglene implementeres for at dagens lavskatteland øker skattesatsen sin, og dermed reduseres den globale konkurransen tilknyttet skattefastsetting. GloBE-reglene vil i så fall benyttes i mindre grad ettersom færre land vil ha en effektiv skattesats på lavere enn 15 %.

2.4.3 Uenigheter mellom aktører i samfunnet

Vi har gjennom arbeidet vårt spurt flere ulike aktører i Norge om hvorvidt de oppfatter CFC-reglene som tilstrekkelige per i dag. Advokat i KPMG mener at myndighetene allerede er for offensiv og aggressiv i beskatningen, og at reglene fanger opp mer enn det som er formålet. Skattejurist fra Skatteetaten er positiv til regelverket, men ser også svakheter og mener at reglene har vært modne for revisjon i lang tid. En av svakhetene som diskuteres er ulik klassifisering av selskapsformer i Norge og utlandet, som resulterer at NOKUS-reglene ikke kommer til anvendelse.

Et moment som er sentralt å tenke på, og hvor det oppstår uenigheter, er omdømmerisikoen ved å plassere penger og drift i lavskatteland. Skattejurist i Skatteetaten mener at store norske konsern ikke ønsker å forbindes med skatteparadiser, og at dette har vært en økende trendendring etter implementeringen av BEPS. Det har derfor blitt gjort en opprydding i norske konsern som ønsker at de utenlandske selskapene flyttes hjem. Sparringspartneren vår i Akastor mener derimot at skatt i hovedsak følger etter business, og ikke omvendt. Hen mener at det er en økende omdømmerisiko tilknyttet skatt, men samtidig at de fleste har operasjoner i lavskatteland fordi det er behov for å ha det der og at det ikke er skatteincentiver bak plasseringene. Advokat i KPMG mener på sin side at det er liten appetitt for å drive virksomhet i klassiske skatteparadiser, og at dette nesten ikke skjer. Dette mener hen fordi reglene går i den retningen hvor det ikke er noe å tjene på det, og at det derfor ikke er noe å utsette seg for. Advokat i Deloitte mener at de fleste norske selskap ikke har like stort fokus på skatteplanlegging som selskaper i andre større land har. Hen mener at i Norge er det mer fokus på at valg som tas kan forsvares fra et bedriftsmessig ståsted, enn hvilket land dette ender i og hvordan beskatningen blir. Hen støtter advokaten i

KPMG sin mening om at å plassere drift og penger i lavskatteland vil være en risiko for omdømmet til selskapene. Det legges trykk på at forbrukeren har makt, og at det derfor er viktig for selskapene å plassere seg i områder med verdier de kan støtte. Advokater i BDO mener på samme måte som sparringspartneren i Akastor, at det hovedsakelig er driften som styrer hvilke land bedriftene opererer i.

Videre påpeker advokatene i BDO at begrepene skatteparadis og lavskatteland har for mange blitt til negativt ladede ord, og at dette gjør omdømmerisikoen større. Det er viktig å påpeke at drift i lavskatteland ikke alltid betyr snusk, og at det er fullt lovlig og vanlige å drifte i disse landene. Likevel opplever vi det som et svært viktig tema i den internasjonale debatten. Vi tror at omdømmerisikoen vil kunne resultere i at flere konsern velger å omplassere selskapene sine bort fra lavskatteland.

Med tanke på de ulike meningene vi ser på disse områdene forventer vi at det vil oppstå flere kommentarer fra offentligheten ved fremleggelse av lovforslag tilknyttet pilar 2. Dette vil åpne for diskusjon ved implementeringen, og forbedring av både regelverket og dagens skattesituasjon. Omdømmedilemmaet vil kanskje få større vekt, men samtidig har dette vært et omdiskutert og kjent dilemma blant markedsaktørene over tid. Det viktigste budskapet vi har fått frem i samtale med sparringspartnere på dette området er at selskaper tar fornuftige bedriftsmessige valg basert på et økonomisk og forretningsmessig ståsted, hvor skatten følger etter. Skatt, herunder skatteparadis, er dermed ikke en hovedfaktor i beslutningstaking, men heller et mindre moment i en helhetlig risikovurdering.

2.4.4 Kost/nytte vurdering av implementeringen av pilar 2

I de ulike samtalene vi har hatt i forbindelse med oppgaven har vi bedt våre sparringspartnere om deres syn på kost/nytte vurderingen ved implementeringen av pilar 2. Ettersom vi har snakket med flere ulike aktører i markedet har vi fått en bred oversikt over deres perspektiver på området, hvor deres vurdering av hvorvidt implementeringen vil ha en reell effekt også kommer tydelig frem.

Skattejurist i Skatteetaten mener at for Norge isolert sett vil ikke implementeringen ha stor effekt, ettersom få selskaper omfattes. Hen mener videre at dette vil resultere i høye etableringskostnader for Norge i form av administrasjon, implementering og systemutvikling, men vi må løfte blikket og se på det internasjonale perspektivet. Dette vil være et viktig bidrag i den internasjonale kampen mot en rettferdig beskatning.

Sparringspartner i Akastor tenker umiddelbart at reglene vil ha mye for seg. Det vil derimot være vanskelig å si noe om kostnadene, ettersom det er et komplekst regelverk å etterleve og regulere. Kostnadene vil derimot ikke være ubetydelige. Videre mener hen at regelverket vil være et verktøy som jevner ut konkurransen, slik at det blir vanskeligere å konkurrere på skatt. Det vil også øke behovet for kompetanse innen både skatt og regnskap, noe som må utvikles blant annet i de store revisjonshusene. Hen ser på dette som en gavepakke til disse selskapene.

Advokat i KPMG mener at implementeringen av pilar 2 i Norge vil resultere i minimalt skatteproveny, og medføre en mengde arbeid. I praksis vil det etter hens mening være et ubrukelig verktøy for Norge. Globalt vil det derimot være mer hensiktsmessig, ettersom det i lang tid har vært en slags handelskrig mellom EU og USA. Videre poengteres det at hvordan regelverket blir implementert har mye å si. Til tross for at pilar 2 har spesifikke vurderinger og regler, mener hen at det alltid vil være skjønnsmessige vurderinger på jurisdiksjonsnivå. Dersom det blir implementert på en god måte kan det skape et mer effektivt marked, som kan ha en positiv effekt. I motsetning til hva sparringspartneren vår i Akastro mente om at regelverket er en gavepakke til de store revisjonshusene, er advokaten i KPMG helt uenig i dette.

Advokat i Deloitte tror at implementeringen av pilar 2 vil ha flere virkninger. For det første vil det føre til økning i den effektive beskatningen internasjonalt, og deretter påvirke for eksempel ulike lands statsbudsjetter. For det andre er det interessant å se hvor skatten vil ende opp, enten i morselskapene eller datterselskapene. Som nevnt tidligere vil minimumsskatten kunne føre til at flere land endrer sine nasjonale skattesatser, samt at GloBE-reglene presenterer flere regler for hvor skattene skal betales. Videre vektlegger hen at implementeringen

vil medføre høye kostnader for konsernene, herunder tilknyttet både rådgivning og etterlevelse. Sett fra et norsk perspektiv tror hen, i motsetning til flere andre vi har snakket med, at det vil oppstå en nettogevinst i form av at beskatningen oppveier kostnadene. Fra et globalt perspektiv mener hen at pilar 2 kan ses på som en internasjonal dugnad hvor alle landene er med for å hjelpe. Avslutningsvis er hen enig i at pilar 2 kan anses som en gavepakke for de store revisjonshusene, grunnet at de sørger for god rådgivning som medfører korrekt etterlevelse av lover og regler, noe som er av alles interesse.

Advokater i BDO mener at kostnadene ved å implementere pilar 2 i Norge vil bli veldig høye, og siden det vil berøre svært få norske selskaper er det vanskelig å se den økonomiske positive virkningen. Det vil bli et betydelig merarbeid for bedriftene som omfattes, ved at de må bruke tid på å først forstå regelverket og deretter utføre selve rapporteringen. De nevner også at det for Norge heller kan oppstå et skatteproveny ved at norske selskaper heller investerer i Norge, og at de ikke lenger flytter drift over landegrenser for å spare skatt.

3.0 Avslutning

3.1 Avsluttende diskusjon

Det internasjonale skattesystemet er allerede meget komplekst, og vi stiller oss kritisk til om det er nødvendig å innføre enda flere regler og øke kompleksiteten ytterligere. Flere artikler skrevet før implementeringen av pilar 2 har vurdert og kritisert behovet for enda et regelverk å forholde seg til (Arnold, 2019). Noen mener at utvidelsen av CFC-reglene er å foretrekke fremfor implementering av minimumsskatt gjennom pilar 2. Som tidligere nevnt har de internasjonale CFC-reglene utviklet seg over flere år, og de har til nå blitt allment akseptert som et legitimt regelverk for å beskytte jurisdiksjoners skattegrunnlag. Ikke minst har reglene vist seg å være effektive. En utvidelse av CFC-reglene kunne vært fornuftig ettersom man vil unngå duplisering og unødvendig overlappning av regelverk.

Vi ser derimot at GloBE-reglene kan dekke noen av hullene som oppstår i dagens CFC-regler. Som det fremkom i analysen vår vil de fleste CFC-regler i praksis kun omfatte passive inntekter, mens de aktive inntektene også inkluderes i GloBE-reglene. Det er også et tydeligere skille på hvilke land som skal anses som lavskatteland, ved at det fastsettes en sats på 15 %. Samtidig er beregningen av effektiv skattesats fortsatt meget komplisert, og som tidligere nevnt er dette et punkt hvor det ofte oppstår problemer. Videre har GloBE-reglene tatt hensyn til allerede utført CFC-beskatning, som vi har vist under Figur 4: CFC “push-down” begrensning. Dette gjør at regelverkene kan eksistere om hverandre, og viser at OECD har hensyntatt gjeldende nasjonale regelverk. Våre sparringspartnere har ulike meninger om verdien av regelverket for Norge, mens de stort sett sier seg enige at implementeringen på sikt vil ha stor nytteeffekt på internasjonalt nivå.

Under implementeringsarbeidet vil det være naturlig for Norge å se hen til hva som blir gjort innenfor EU. Kort tid etter at OECD sine modellregler ble publisert kom EU-kommisjonen med et utkast til direktiv i henhold til pilar 2. Det ble lagt tett opp mot modellreglene, med to unntak i reglene om anvendelsesområde. I utkastet legger de opp til at også rene nasjonale konsern omfattes av reglene, i tillegg til at reglene omfatter nasjonale datterselskap (European Commission, 2021). Som tidligere nevnt er utgangspunktet for pilar 2 at konsernet må være etablert i flere jurisdiksjoner. Unntakene er en vurdering gjort av EU for å sørge for at reglene er i tråd med gjeldende EU-regelverk og etableringsfriheten. I skrivende stund er ikke alle medlemsstatene enig i utkastet til direktivet, og det er dermed ikke blitt gjeldende enda. Når direktivet vedtas er Norge som en del av EØS forpliktet til å gjennomføre direktivet i nasjonal rett, men myndighetene avgjør selv hvordan bestemmelsene skal gjennomføres (Utenriksdepartementet, 2021). Det vil da bli interessant å se hvor Norge legger seg i forhold til EU sitt direktiv, sammen med OECD sine modellregler når de blir ferdigstilt (Deloitte, 2021). Videre vil OECD utvikle Implementation Framework, som skal forenkle implementeringen og administreringen av modellreglene.

3.1.1 Implementation Framework

Den 25. April 2022 ble det avholdt et høringsmøte hvor OECD tok imot

kommentarer og tilbakemeldinger på modellreglene. Formålet var blant annet å innhente forslag som kan redusere de administrative kostnadene og synspunkter på mekanismer som forbedrer regelverket. Dette skal bistå OECD i å utvikle Implementation Framework, som skal være en veileder for skattemyndigheter når de skal implementere og administrere GloBE-reglene (OECD, 2022d).

Flere aktører rundt i verden kom med nøye tilbakemeldinger på modellreglene, og spesifikke forslag til endringer (OECD, 2022f). Vi har valgt oss ut de tilbakemeldingene vi anser som mest relevant for vår avsluttende analyse, og oppsummert disse nedenfor.

Tidsperspektiv

Vi mener at tidsperspektivet er meget ambisiøst, og velger derfor å stille oss kritiske til hvor reelt det er at IIR blir satt i kraft fra og med 1. januar 2023. Det vil ta lang tid for hvor enkelt jurisdiksjon å sette seg inn i regelverket, for så å implementere dette. Tidspunkt for implementering må være likt og avtalt mellom de 141 medlemslandene. Dersom man ikke har multilaterale vedtak angående dato for implementering, er det økt risiko for skattetvister og dobbeltbeskatning. Det er allerede flere jurisdiksjoner som sliter med å få implementert den nødvendige nasjonale lovgivningen i tide.

KPMG nevner i et brev til EU kommisjonen at flere av medlemslandene har uttrykt bekymringer rundt hvorvidt de klarer å ferdigstille implementeringen av direktivet i nasjonal lovgivning, ettersom de har egne nasjonale rettsprosesser som må gjennomføres (KPMG, 2022). EU har blant annet indikert at reglene vil tre i kraft 31.12.2023 og Sveits har uttalt seg om at IIR ikke kan implementeres før 2024. Dette skaper ytterligere usikkerhet for selskapene. Mercedes på sin side mener at implementeringen bør utsettes til tidligst 2025, ettersom det per mars 2022 enda ikke er implementert verken nasjonale rammeverk eller EU-direktiv. OECD bør anerkjenne disse tidsutfordringene og vurdere å utsette implementeringsdatoen.

Safe Harbours og hvitelister

Det vil være en stor byrde for jurisdiksjonene og selskapene å beregne ETR hvert

år, spesielt når det er tydelig at man faller utenfor regelverket. Dette vil medføre unødvendige administrative kostnader, som kan unngås ved at Safe Harbours eller hvitelister innføres. Safe Harbours er et moment samtlige av selskapene vektlegger i sine kommentarer, og som tidligere nevnt mener også vi at dette er sentralt. EY legger spesielt trykk på at Safe Harbour-regler må utvikles effektivt, slik at etterlevels- og administrasjonskostnadene blir redusert. Både AstraZenica, Mercedes og EY foreslår også at det innføres hvitelister, slik at selskapene som er plassert i de jurisdiksjonene ikke vil behøve å beregne ETR hvert år. Hvitelister og bekreftelse på reglene tilknyttet Safe Harbours bør utarbeides så snart som mulig, slik at selskaper unngår unødvendige kostnader og tidsbruk ved innarbeidelse av regelverket.

Land-for-land-rapportering

Vi har tidligere i oppgaven nevnt likhetene mellom GloBE-reglene og land-for-land-rapportering, og vi mener at koordineringen mellom disse er viktig for at pilar 2 skal fungere effektivt. En slik koordinering vil redusere etterlevels-kostnadene betydelig, ettersom rapporteringen allerede er et eksisterende krav for MNEs. Dette er også et gjennomgående tema i kommentarene fra selskapene, og det er enighet om at dette er et viktig tiltak for å redusere kostnadene tilknyttet implementeringen. Land-for-land-rapporteringen har blitt regelmessig oppdatert etter hvert som det har oppstått usikkerhet og problematikk, og det er viktig at dette også gjøres med GloBE-reglene.

Utviklingsland

Som vi har nevnt tidligere, er det flere mulige konsekvenser regelverket vil ha for utviklingsland. Pilar 2 vil kunne motivere MNEs til å flytte sine investeringer fra utviklingslandene, hvor de tidligere har hatt gunstig beskatning. Tidligere har dette vært en “vinn-vinn” situasjon, hvor MNEs får gunstig skatt på sine investeringer, og utviklingslandene får inntekter de benytter til videreutvikling av egen økonomi. Ifølge Kenya Competent Authority Office har utviklingsland allerede uttrykt sin misnøye med regelrekkefølgen og lurer på hvordan de administrative prosessene vil kunne passe dem. The Institute of Chartered Accountants of India mener at det er viktig å beskytte utviklingslandene i en slik implementering, og at minimumsskatten ikke bør motivere MNEs til å

slutte å investere i utviklingsland. På høringsmøtet med OECD vektla representanten fra African Tax Administration Forum at deres medlemsland allerede har få ressurser og anser regelverket som ekstremt utfordrende. Et viktig moment er hvordan de skal klare å balansere implementeringen med deres daglige eksisterende oppgaver, og at de ikke ser behovet for å bruke ressursene sine på dette (OECD, 2022e).

Samhandling med nasjonale regler

For at regelverket skal fungere effektivt er det avgjørende at det implementeres konsekvent, med minst mulig variasjon i individuelle jurisdiksjoner. Det gjenstår fortsatt spørsmål tilknyttet tolkning og usikkerhet rundt visse punkter i regelverket, noe det er viktig å besvare for å sikre konsensus. RSM anbefaler da at Inclusive Framework kan vurdere og komme med forslag til tiltak som motvirker lokal variasjon. Et moment som tas opp i flere kommentarer er samhandlingen pilar 2 har med nasjonale regler. AstraZeneca ønsker oppklaring i samhandling med US GILTI, hvor de lurer på om GILTI anses som kvalifisert IRR etter GloBE, eller om det er å anse som CFC-skatt. Vi mener dette er viktige spørsmål å avklare, da det vil ha stor effekt på kompleksiteten av beskatningen for amerikanske MNEs.

Kompleksitet og tvister

GloBE-reglene er svært kompliserte, og EY understreker tydelig kompleksiteten som reflekteres av modellreglene og kommentarene. Slik kompleksitet er en stor byrde for selskaper og skattemyndigheter, som skaper usikkerhet og øker sannsynligheten for tvister og dobbeltbeskatning. Deloitte presiserer viktigheten av konfliktforebygging, fremfor kun konfliktløsning. De nevner derimot også at det må utarbeides tvisteløsningsmekanismer, grunnet stor sannsynlighet for til dels ulik fortolkning og anvendelse i forhold til intern rett, noe som videre fører til tvister mellom jurisdiksjoner. Vi mener at dette kan bli et problem dersom implementeringen gjennomføres uten at det er lagt til rette for slik tvisteløsning, og at dette bør være på plass i god tid.

3.2 Konklusjon

Gjennom denne masteroppgaven har vi studert beskatning av internasjonale selskaper. Dette er et svært dagsaktuelt og spennende tema som vil ha stor betydning i internasjonal selskapsbeskatning i fremtiden. Regelverket har enda ikke blitt implementert, noe som gjør denne oppgaven til et godt bidrag for videre forskning og forståelse. Problemstillingen spør om hvilken effekt pilar 2 kan ha for selskapsbeskatningen, og i hvilken grad den vil utfylle dagens CFC-beskatning. Vi har gjennom oppgaven avdekket flere momenter som er relevante for å besvare problemstillingen.

I den første delen av vår analyse tok vi for oss den generelle bakgrunnen for pilar 2 og hvordan GloBE-regelverket er foreslått per nå. Videre tok vi for oss bakgrunnen for de internasjonale CFC-reglene og BEPS Action 3 for å legge grunnlaget for hovedanalysen. I hovedanalysen sammenlignet vi vilkårene for anvendelse av CFC-reglene i Norge, USA og Nederland med både BEPS Action 3 og tilsvarende vilkår for GloBE-reglene. Dette gjorde vi for å få et bredt perspektiv på de ulike regelverkene, og en dypere forståelse for samspillet mellom disse. Videre satt vi opp en visuell oversikt over hvordan regelverkene vil fungere både sammen og hver for seg.

I den avsluttende delen av analysen fokuserte vi på potensiell implementeringsproblematikk, og hvordan dette vil påvirke blant annet etterlevelseskostnadene og utviklingsland. Det er foreslått ulike tiltak som kan redusere etterlevelseskostnadene, herunder innføringen av Safe Harbours og hvitelister.

Etterlevelseskostnadene ved implementeringen vil utvilsomt være svært høye, og vil trolig ikke kunne rettferdiggjøres av det økte skatteprovenyet pilar 2 vil medføre. For enkeltjurisdiksjoner vil det være både komplisert og kostbart å sette seg inn i og implementere regelverket. Spesielt for mindre jurisdiksjoner og utviklingsland vil implementeringen og etterlevelsen av regelverket anses lite hensiktsmessig, da det vil resultere i unødvendig bruk av ressurser. Vi tror også at flere jurisdiksjoner med en skattesats lavere enn minimumsskatten på 15 % vil benytte seg av muligheten til å implementere kvalifisert nasjonal minimumsskatt,

slik at de ikke lenger omfattes av pilar 2. Dette vil gjøre at de beholder mer av skatteprovenyet selv, til tross for at dette øker risikoen for at MNEs flytter sine investeringer til andre jurisdiksjoner.

Når det kommer til tidsperspektivet for implementeringen, tror vi det er lite sannsynlig at IF medlemslandene er klare til 2023. Etter høringsmøtet for Implementation Framework har det kommet inn store mengder tilbakemeldinger på modellreglene, og det er høyst sannsynlig at modellreglene vil spesifiseres eller endres etter dette. Dersom det tar lang tid å ferdigstille modellreglene og Implementation Framework, vil det kunne resultere i at flere land igangsetter innføringen av nasjonale tiltak som er ukoordinerte med resten av medlemslandene. Det er også flere land som har vært tydelige på at de ikke vil være klare til å implementere regelverket allerede i 2023. Som vi har presisert i vår analyse vil en harmonisert tidsplan for implementering i nasjonale regelverk være kritisk for at GloBE-reglene skal fungere effektivt.

Som nevnt i vår analyse vil det også være kritisk med harmonisering av innholdet i de nasjonale reglene, slik at de samsvarer med modellreglene. Uten slik harmonisering vil ikke GloBE-reglene kunne fungere effektivt. Vi ser derimot at skjønnsmessige vurderinger og ulik tolkning av regelverket til dels vil påvirke enhver jurisdiksjon. Dette momentet vil være ekstremt viktig i videre utvikling av regelverket, for å sørge for bred konsensus og et velfungerende GloBE-regelverk. Ettersom GloBE-reglene er basert på rammeverk for finansiell rapportering mener vi at implementeringen vil forenkles for flere MNEs, grunnet at de allerede er kjent med rammeverkene. Dette vil både styrke harmoniseringen og potensielt bidra til å redusere etterlevelseskostnadene.

Implementeringen av pilar 2 vil trolig eliminere store deler av dagens uønskede internasjonale skatteplanlegging. På kort sikt vil effekten derimot være til dels negativ, grunnet kompleksiteten av regelverket som vil medføre høye implementerings- og administrasjonskostnader. Den langsiktige effekten kan være mer positiv, hvor vi tror at pilar 2 vil føre til at jurisdiksjoner endrer sin skattepolitikk og beveger seg bort fra å være et lavskatteland. Et slikt skifte vil resultere i at internasjonal skatteplanlegging og profittskifting blir mindre gunstig.

Fokuset på skattesats i de ulike jurisdiksjonene vil dermed i større grad bli en irrelevant faktor i selskapers beslutningstaking om hvor de drifter. Regelverkene tilknyttet internasjonal beskatning vil dermed komme til anvendelse i mye mindre grad, ettersom færre land har en lavere skattesats enn 15 %. Vi tror derfor det vil oppstå en langsiktig holdningsendring, som vil redusere den internasjonale skattekonkurransen og resultere i en mer rettferdig beskatning.

Vi ser at GloBE-reglene på flere områder vil fylle de hullene vi ser i dagens CFC-regler. GloBE-reglene omfatter både aktive og passive inntekter, mens CFC-reglene i praksis kun omfatter de passive. En slik meromfattende beskatning medfører at beskatning i større grad utføres i morselskapets jurisdiksjon, med en høyere skattesats enn i datterselskap i lavskatteland. Dette vil derimot kun gjelde for MNEs som når terskelverdien, noe som er et snevrere anvendelsesområde enn for CFC-reglene. Implementeringen av pilar 2 vil dermed ikke resultere i en komplett utfylling av reglene. For å få til en effektiv GloBE-beskatning kombinert med CFC-beskatning må ytterligere momenter spesifiseres i fremtidige justerte modellregler og Implementation Framework, herunder behandling av GILTI.

Vår konklusjon blir dermed at pilar 2 i det nye rammeverket for internasjonale skattereformer vil ha en negativ kortsiktig effekt, grunnet komplisert implementering og høye kostnader. På lang sikt vil den ha en positiv effekt på selskapsbeskatningen, grunnet en mulig holdningsendring som kan redusere den internasjonale skattekonkurransen og fremme rettferdig beskatning. I tillegg tror vi at pilar 2 vil utfylle CFC-reglene i noe grad, ettersom flere inntekter omfattes, noe som bidrar til oppnåelsen av CFC-reglenes formål om å redusere uthulingen av skattegrunnet og minske tapt skatteproveny. Samtidig ser vi at pilar 2 vil omfatte svært færre selskaper enn det CFC-reglene gjør.

3.3 Veien videre

Videre vil det være viktig å ferdigstille og innføre Implementation Framework, slik at IF medlemslandene fornuftig kan implementere regelverket. I Norge har det ikke per nå blitt fastslått hvordan implementeringen vil utføres, ettersom de ikke har kommet langt nok i arbeidet. Som det kom frem under høringsmøtet for

pilar 2 var det flere land og selskaper som hadde tilbakemeldinger på modellreglene, og disse vil dermed trolig justeres ytterligere før de fastslås. Antallet tilbakemeldinger legger press på tidsskjemaet for implementeringen. Dette kan svekke muligheten for harmonisering av regelverket, noe som kan resultere i at formålet ikke nås.

Et moment vi ønsker å nevne i forbindelse med veien videre er hvorvidt krigen mellom Russland og Ukraina vil påvirke den videre utviklingen av regelverket. USAs president Joe Biden har flere ganger uttalt at de ønsker at Russland kastet ut av G20. Det kan resultere i slutten på G20 (Tørmoen & NTB, 2022). Det var G20 som tok initiativet til å utvikle regelverket, men det er IF landene som nå jobber videre med å utforme reglene. Dette er derimot ikke et moment som med sikkerhet vil påvirke regelverket, men det er interessant å følge med på videre.

Til tross for at det fortsatt er flere uklare momenter som må jobbes med, mener vi at OECD G20 Inclusive Framework sin pilar 2 er et steg i riktig retning for å motvirke uthuling av skattegrunnlaget og overskuddsflytting.

Referanseliste

- Arnold, B. J. (2019). OECD/International—The Evolution of Controlled Foreign Corporation Rules and Beyond. *Bulletin for International Taxation*, 73(12). https://research-ibfd-org.ezproxy.library.bi.no/#/doc?url=/collections/bit/html/bit_2019_12_o2_2.html%23bit_2019_12_o2_2_s_1.
- Brænd, S. (2012). Reelle selskapsetableringer – avgrensningen av NOKUS-reglens anvendelsesområde og forholdet til EØS-avtalen. *Idunn*, 31(1), 22–42.
- Bunn, D. (2022, april 8). *Which Global Minimum Tax Will We Get?* Tax Foundation. <https://taxfoundation.org/biden-global-minimum-tax/>
- Bunn, D., & Dueñas, S. (2019a, juni 24). *How Controlled Foreign Corporation Rules Look Around the World: United States of America*. Tax Foundation. <https://taxfoundation.org/controlled-foreign-corporation-rules-around-the-world-united-states/>
- Bunn, D., & Dueñas, S. (2019b, juli 8). *How Controlled Foreign Corporation Rules Look Around the World: Netherlands*. Tax Foundation. <https://taxfoundation.org/controlled-foreign-corporation-rules-look-around-world-netherlands-tax/>
- Chen, J. (2021, februar 15). *Controlled Foreign Corporation (CFC)*. Investopedia. <https://www.investopedia.com/terms/c/cfc.asp>
- COUNCIL DIRECTIVE (EU) 2016/1164. (2016). *Council Directive (EU) 2016/1164 of 12 July 2016 laying down rules against tax avoidance practices that directly affect the functioning of the internal market*. EUR-Lex. <https://eur-lex.europa.eu/legal->

content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2016.193.01.0001.01.ENG&toc=OJ:
L:2016:193:TOC

- Dam, H. van, Kiès, C., Klethi, P.-A., Kroon, S. van der, Kunen, J.-W., & Silva, B. da. (2021). International—Taxing the Digitalized Economy: Key Takeaways from the OECD Public Consultation on the Pillar One and Pillar Two Blueprints. *International Transfer Pricing Journal*, 28(3).
https://research-ibfd-org.ezproxy.library.bi.no/#/doc?url=/collections/itpj/html/itpj_2021_03_int_2.html%23itpj_2021_03_int_2_s_3.3
- Das, P., & Rizzo, A. (2021). OECD/International—The OECD Global Minimum Tax Proposal under Pillar Two: Will It Achieve the Desired Policy Objective? *Bulletin for International Taxation*, 76(1). https://research-ibfd-org.ezproxy.library.bi.no/#/doc?url=/collections/bit/html/bit_2022_01_o2_2.html
- Deloitte. (2021, desember 23). *European Commission publishes draft directive on Pillar Two global minimum tax in EU*.
<https://www.taxathand.com/article/20663/European-Union/2021/European-Commission-publishes-draft-directive-on-Pillar-Two-global-minimum-tax-in-EU>
- European Commission. (2021). *Proposal for a COUNCIL DIRECTIVE on ensuring a global minimum level of taxation for multinational groups in the Union*. https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2021-12/COM_2021_823_1_EN_ACT_part1_v11.pdf
- EY. (2019, januar 29). *Netherlands enacts new CFC legislation: Impact on multinational enterprises*. https://www.ey.com/en_gl/tax-

alerts/netherlands-enacts-new-cfc-legislation---impact-on-multinational-enterprises

Finansdepartementet. (2022, januar 10). *Skattesatser 2022*. Regjeringen.

<https://www.regjeringen.no/no/tema/okonomi-og-budsjett/skatter-og-avgifter/skattesatser-2022/id2873852/>

Follestad, B. G. (2006). Er NOKUS-reglene kompatible med EØS-avtalen? *Idunn*, 25(1), 25–52.

Golding Lawyers. (u.å.a). *Subpart F Income: IRS Tax Rules for CFC*.

<https://www.goldinglawyers.com/subpart-f-income-cfc-irs/>

Golding Lawyers. (u.å.b). *Subpart F Income vs. GILTI vs. PFIC – Anti-Deferral Framework*. <https://www.goldinglawyers.com/subpart-f-income-vs-gilti-vs-pfic-anti-deferral-framework/>

Government of the Netherlands. (u.å.). *Corporate income tax*.

<https://www.government.nl/topics/taxation-and-businesses/corporation-tax>

IFRS. (u.å.). *IFRS FAQs*. https://www.ifrs.com/ifrs_faqs.html

Internal Revenue Service - Department of the Treasury. (2014). *LB&I*

International Practice Service Concept Unit.

https://www.irs.gov/pub/int_practice_units/DPLCUV_2_01.PDF

International Accounting Standards Board [IASB]. (2011). *IFRS 10 Consolidated Financial Statements* (avsn. 7). <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ifrs-10-consolidated-financial-statements/>

Jacobsen, D. I. (2015). *Hvordan gjennomføre undersøkelser? : Innføring i samfunnsvitenskapelig metode* (3. utg.). Cappelen Damm akademisk.

Klopprogge, R. J., & Elsenburg, O. (2022, januar 4). *Dutch government plans amendments to CFC tax and transfer pricing rules*. MNE Tax.

<https://mnetax.com/dutch-government-plans-amendments-to-cfc-tax-and-transfer-pricing-rules-46573>

KPMG. (2017, februar 28). *Beskatning av norsk eierskap i lavskatteland—«NOKUS»*. Verdavite. <https://verdtavite.kpmg.no/beskatning-av-norsk-eierskap-i-lavskatteland-nokus/?s>

KPMG. (2022). *Minimum Tax Directive EU consultation*.
<https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/xx/pdf/2022/03/kpmg-contribution-minimum-tax-directive-eu-consultation.pdf>

Larsen, A. K. (2007). *En enklere metode: Veiledning i samfunnsvitenskapelig forskningsmetode* (1. utg.). Fagbokforlaget.

OECD. (2015a). *Designing Effective Controlled Foreign Company Rules, Action 3—2015 Final Report*. <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264241152-en.pdf?expires=1653653993&id=id&accname=ocid41017227&checksum=D56A131F10ABE64278A98BF5196900CC>

OECD. (2015b). *Transfer Pricing Documentation and Country-by-Country Reporting, Action 13—2015 Final Report*. <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264241480-en.pdf?expires=1653662331&id=id&accname=ocid41017227&checksum=616B36A7A20DDF1C608CC379A4C17C15>

OECD. (2019). *Addressing the Tax Challenges of the Digitalisation of the Economy*. <https://www.oecd.org/tax/beps/public-consultation-document-addressing-the-tax-challenges-of-the-digitalisation-of-the-economy.pdf>

OECD. (2020). *Tax Challenges Arising from Digitalisation – Report on Pillar Two Blueprint: Inclusive Framework on BEPS*. <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/abb4c3d1->

en.pdf?expires=1653651918&id=id&accname=guest&checksum=5AAEE
9ED85A3E9CB2FBA6EBF65D91094

- OECD. (2021a). *OECD/G20 Inclusive Framework on Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) Statement on the Two-Pillar Solution to Address the Tax Challenges Arising from the Digitalisation of the Economy*.
<https://www.oecd.org/tax/beps/faqs-statement-on-a-two-pillar-solution-to-address-the-tax-challenges-arising-from-the-digitalisation-of-the-economy-october-2021.pdf>
- OECD. (2021b). *Two-Pillar Solution to Address the Tax Challenges Arising from the Digitalisation of the Economy*.
<https://www.oecd.org/tax/beps/brochure-two-pillar-solution-to-address-the-tax-challenges-arising-from-the-digitalisation-of-the-economy-october-2021.pdf>
- OECD. (2021c). *Global Anti-Base Erosion Model Rules (Pillar Two)—Frequently Asked Questions*. <https://www.oecd.org/tax/beps/pillar-two-model-GloBE-rules-faqs.pdf>
- OECD. (2021d). *Tax Challenges Arising from the Digitalisation of the Economy – Global Anti-Base Erosion Model Rules (Pillar Two): Inclusive Framework on BEPS*. <https://www.oecd.org/tax/beps/tax-challenges-arising-from-the-digitalisation-of-the-economy-global-anti-base-erosion-model-rules-pillar-two.pdf>
- OECD. (2022a). *Tax Challenges Arising from the Digitalisation of the Economy – Commentary to the Global Anti-Base Erosion Model Rules (Pillar Two)*.
<https://www.oecd.org/tax/beps/tax-challenges-arising-from-the-digitalisation-of-the-economy-global-anti-base-erosion-model-rules-pillar-two-commentary.pdf>

- OECD. (2022b, mars 14). *Tax Challenges Arising from the Digitalisation of the Economy – Global Anti-Base Erosion Model Rules (Pillar Two)*.
<https://www.oecd.org/tax/beps/tax-challenges-arising-from-the-digitalisation-of-the-economy-global-anti-base-erosion-model-rules-pillar-two.htm>
- OECD. (2022c). *Tax Challenges Arising from the Digitalisation of the Economy – Global Anti-Base Erosion Model Rules (Pillar Two) Examples*.
<https://www.oecd.org/tax/beps/tax-challenges-arising-from-the-digitalisation-of-the-economy-global-anti-base-erosion-model-rules-pillar-two-examples.pdf>
- OECD. (2022d, mars 14). *Tax challenges of digitalisation: OECD invites public input on the Implementation Framework of the global minimum tax*.
<https://www.oecd.org/tax/beps/oecd-invites-public-input-on-the-implementation-framework-of-the-global-minimum-tax.htm>
- OECD. (2022e, april 25). *Tax challenges of digitalisation: Public consultation meeting on the Implementation Framework of the global minimum tax*.
<https://www.oecd.org/tax/beps/public-consultation-meeting-implementation-framework-global-minimum-tax-25-april-2022.htm>
- OECD. (2022f, april 27). *Tax challenges arising from digitalisation: Public comments received on the Implementation Framework of the global minimum tax*. <https://www.oecd.org/tax/beps/public-comments-received-on-the-implementation-framework-of-the-global-minimum-tax.htm>
- OECD. (u.å.a). *About—Organisation for Economic Co-operation and Development*. <https://www.oecd.org/g20/about/>
- OECD. (u.å.b). *Action 3 Controlled Foreign Company*.
<https://www.oecd.org/tax/beps/beps-actions/action3/>

OECD. (u.å.c). *Base erosion and profit shifting*. <https://www.oecd.org/tax/beps/>

OECD. (u.å.d). *Controlled Foreign Company (CFC) Rules*.

<https://qdd.oecd.org/data/CFC/.ALL>

OECD. (u.å.e). *OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting Project*.

OECDiLibrary. https://www.oecd-ilibrary.org/taxation/oecd-g20-base-erosion-and-profit-shifting-project_23132612

OECD. (u.å.f). *Overview of the Key Operating Provisions of the GloBE Rules*.

<https://www.oecd.org/tax/beps/pillar-two-GloBE-rules-fact-sheets.pdf>

Ot.prp.nr.16 (1991–1992). (1991). *Ot.prp.nr.16 (1991–1992) Oppfølging av skattereformen 1992*. Finans- og tolldepartementet.

https://lovdata.no/pro/#document/PROP/forarbeid/otprp-16-199192/KAPITTEL_6

Saunders, M. N. K., Philip Lewis, & Adrian Thornhill. (2019). *Research methods for business students* (8. utg.). Pearson.

Scott, M. P. (2022, februar 24). *Global Intangible Low-Taxed Income (GILTI)*.

Investopedia. <https://www.investopedia.com/global-intangible-low-taxed-income-gilti-definition-5097113>

Skattedirektoratet. (2014, november 17). *Momenter i lavskattelandvurderingen*.

<https://www.skatteetaten.no/rettskilder/type/uttalelser/bfu/momenter-i-lavskattelandvurderingen/>

Skatteetaten. (u.å.). *Om land-for-land-rapportering*.

<https://www.skatteetaten.no/bedrift-og-organisasjon/rapportering-og-bransjer/bransjer-med-egne-regler/internprising/land-for-land-rapportering/om-land-for-land-rapportering/>

Sollie, M. (2021, oktober 12). *Internasjonal avtale om skattlegging av store flernasjonale selskaper*. Norge og OECD/UNESCO - Den faste

delegasjonen til OECD og UNESCO i Paris.

<https://www.norway.no/no/missions/oecd-unesco/norge-oecd-unesco/nyheter-arr/nyheter/internasjonalt-avtale-om-skattlegging-av-store-flernasjonale-selskaper/>

Tax Foundation. (u.å.). *Everything You Need To Know About The Tax Cuts And Jobs Act*. <https://taxfoundation.org/tax-reform-explained-tax-cuts-and-jobs-act/>

TAXAND. (2021). *TAXAND GLOBAL GUIDE TO M&A TAX 2021*.

<https://www.taxand.com/wp-content/uploads/2021/05/Netherlands.pdf>

TGS lime tree. (u.å.). *Low-tax jurisdictions*. <https://tgs-limetree.com/expertise/low-tax-jurisdictions>

Turina, A., & Perdelwitz, A. (2020). Global Minimum Taxation? I *IBFD Tax Research Series* (Bd. 4). IBFD. https://research-ibfd-org.ezproxy.library.bi.no/#/doc?url=/linkresolver/static/gmt_p01&refresh=1645515850319%23gmt_p01

Tørmoen, A. S. T. & NTB. (2022, april 20). USA vil kaste Russland ut av G20: – Risikabelt. *VG*. <https://www.vg.no/nyheter/utenriks/i/Or91Pb/usa-vil-kaste-russland-ut-av-g20-risikabelt>

Utenriksdepartementet. (2021, desember 6). *Ofte stilte spørsmål*. Regjeringen. <https://www.regjeringen.no/no/tema/europapolitikk/fakta-115259/ofte-stilte-sporsmal/id613868/#direktiv>

Yang, J. G. S., & Metallo, V. N. A. (2018). The Emerging International Taxation Problems. *International Journal of Financial Studies*, 6(1)(6). <https://www.mdpi.com/2227-7072/6/1/6>

York, E. (2018, august 14). *The Benefits of Cutting the Corporate Income Tax Rate*. Tax Foundation. <https://taxfoundation.org/benefits-of-a-corporate-tax-cut/>

Zimmer, F. (2020). *Skatteparadis—Hvorfor betaler multinasjonale konserner lite skatt, og hva kan statene gjøre med det?* Universitetsforlaget.

Rettsregler

Lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven). 26. mars 1999 nr. 14

Title 26 of the United States Code (26 U.S.C.)